

1. עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
2. חה"כ עאידה תומא סולימאן
3. התנועה למען איכות השלטון בישראל
4. ד"ר תהילה שוורץ-אלטשולר ד"ר גיא לוריא
5. זזים – קהילה פועלת

ה מ ב ק ש י ם

נ ג ד

1. הליכוד – תנועה לאומית ליברלית

2. היועץ המשפטי לממשלה
באמצעות ב"כ מפרקליטות המדינה

רח' צלאח א-דין 29, ירושלים

טל: 02-6466194 פקס: 02-6467011

ה מ ש י ב י ם

השלמת טיעון מטעם היועץ המשפטי לממשלה

א. פתח דבר

1. בהתאם להחלטת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-22, כב' המשנה לנשיאת בית המשפט העליון, השופט חנן מלצר, מיום 8.8.19, ובהמשך לעיקרי הטיעון שהוגשו ולדיון שהתקיים ביום 8.8.19, ולארכות שניתנו, מתכבד היועץ המשפטי לממשלה להגיש השלמת טיעון זו.

2. במהלך הדיון שהתקיים בפני כבוד יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, הועלו מספר סוגיות שהתבקשה בעניינן השלמת טיעון. נעשה כן, בהתאם לכל אחת מן הסוגיות.

3. ראשית, ולבקשת כבוד יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, מצורף בזאת הנוהל המשטרתי המאסדר את שימוש שוטרי הסיור במצלמות גוף. נוהל זה הוא נוהל פומבי (ראו קישור: https://www.gov.il/BlobFolder/policy/police_body_worn_video_procedures/he/%D7%A0%D7%95%D7%94%D7%9C%20%D7%9E%D7%A6%D7%9C%D7%9E%D7%95%D7%AA%27%D7%92%D7%95%D7%A3.pdf).

צילום נוהל משטרת ישראל מסי' 7.02.220, מצורף ומסומן מש/1.

4. **שנית**, ובאשר לאפשרות הצבת שוטרים המצוידים במצלמות גוף לאורך כל שעות ההצבעה בקלפיות, עמדת המשטרה היא כי הדבר אינו אפשרי משיקולים מבצעיים ואופרטיביים – הכל כמפורט בעמדת רמ"ח מבצעים במשטרה, אשר אושרה על-ידי מ"מ מפכ"ל המשטרה, במכתבו אל יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, כבוד המשנה לנשיאת בית המשפט העליון, השופט חנן מלצר.

עמדת רמ"ח מבצעים במשטרת ישראל מוגשת לעיונו בלבד של כבוד יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, ומסומנת **מש/2**.

5. בנוסף על ההיבטים המבצעיים שפורטו בעמדת המשטרה, היועץ המשפטי לממשלה יבקש לחדד כי שהותם של שוטרים ב"מקום הקלפי", בהתאם להוראת סעיף 73 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן: **חוק הבחירות**), אפשרית כאשר ה"שוטרים [ה]דרושים לדעת ועדת הקלפי לשמירת הסדר". על פני הדברים, ניתן ללמוד מסעיף 73 לחוק הבחירות, כי מטרת כניסת השוטרים למקום הקלפי היא בעיקרה שמירה על הסדר הציבורי במקום הקלפי ולא על טוהר הבחירות, במובן של בקרה על דרך תיעוד הליך ההצבעה. עוד עולה מלשון הסעיף, כי מדובר בהחלטה פרטנית של ועדת הקלפי, בזמן אמת, וכי אין מדובר בהחלטה רוחבית כללית הניתנת מראש על-ידי ועדת הבחירות המרכזית ביחס לקלפיות המוערכות כ"בעייתיות" (מבלי להידרש לשאלה מהי וכיצד נקבעת קלפי במעמד של "קלפי בעייתית").

6. **שלישית**, היועץ המשפטי לממשלה סבור כי עמדתו בעיקרי הטיעון חלה אף על שאלת הצבתם של אמצעים טכנולוגיים אחרים שיקליטו (אודיו) את הנעשה בחדר הקלפי, בעת ההצבעה, במובן זה שהשימוש בהם טעון הסמכה ואסדרה מפורשת בחוק הבחירות, ולמצער בתקנות הבחירות על בסיס הסמכה מפורשת להסדיר עניין זה בתקנות אלו.

לעניין זה, ולצורך השוואה, ניתן לציין כי מנגנון התיעוד אודות הנעשה בחדר הקלפי נקבע ופורט בהרחבה בסעיף 79 לחוק הבחירות (וראו בפרט סעיפים 79(ב)-79(ה)), כמו-גם בתקנות הבחירות – הן בתקנה 29 הקובעת כי ועדת הבחירות המרכזית תספק את הפרוטוקולים המפורטים בתוספת לתקנות, הן בתקנות 85-90 המפרטות בפירוט רב את האופן שבו יתועדו האירועים על גבי הפרוטוקולים.

7. **רביעית**, ובאשר להיבטים הנוגעים להגנת הזכות לפרטיות, יצוין כי נושא הצבת המצלמות בחדר הקלפי הובא גם לפתחה של הרשות להגנת הפרטיות, ועל בסיס התייחסותה יבקש היועץ המשפטי לממשלה לעמוד, בתמצית, על הסוגיות הבאות.

א. אם היה מתקיים איסוף שיטתי של צילומי וידיאו מתדר הקלפי הדבר היה מהווה "מאגר מידע", כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: **חוק הגנת הפרטיות**), ולכן כפוף לדרישות פרק ב' לחוק זה.

כפי שיפורט להלן, מאגר זה הוא בעל מאפיין ייחודי המגלם סיכון גבוה לפרטיות. לפיכך, חוק הגנת הפרטיות והתקנות שהותקנו מכוחו קובעים שורה של פעולות ופרוצדורות מקדימות שעל בעל מאגר המידע לבצע בטרם איסוף המידע, כמו-גם חובות שעליו להמשיך לקיים במהלך יום הצילום ולאחריו. מטרתו של פרק ב' לחוק היא אפוא צמצום הסיכונים לפרטיות הנובעים מאיסוף ומעיבוד של "מידע" כהגדרתו בסעיף 7 לחוק. פרק זה בחוק הגנת הפרטיות מסדיר את החובות המוטלות על כל גורם, ציבורי או פרטי, האוסף "מידע" ומנהל או מעבד "מאגר מידע" כהגדרת המונחים בסעיף 7 לחוק.

ב. תמונת פניו של אדם היא מידע שממנו ניתן להפיק אמצעי זיהוי ביומטרי, שהוא חד-ערכי ובלתי ניתן לשינוי, המשמש לעיתים מזומנות "מפתח" לשירותים ולמאגרי מידע אישי נוספים. הסיכון לפרטיות ולשימוש לרעה גדל כאשר התמונה מקושרת לשם ולפרטים המזהים של האובייקט המצולם בה. **בדומה, גם חתימת קולו של אדם יכולה לשמש כאמצעי זיהוי ביומטרי חד-ערכי.** לעמדת הרשות להגנת הפרטיות, הסיכון לפרטיות גדל משמעותית במצב דברים שבו התמונות או חתימת הקול מוחזקות במאגר מרכזי, המשייך את תמונות הפנים ו/או חתימת הקול לפרטי זהותו של אדם מתוך מרשם רשמי, אמין ומדויק.

ג. אילו היה מתקיים צילום קבוע של מלוא משך יום הבחירות בחדרי הקלפי, ובעניין זה ביתר שאת אם הוא מלווה גם בהקלטת קול, עלול לאפשר יצירת מאגר ביומטרי של מאגר תמונות וחתימות קול מזוהות ברמת פירוט גבוהה, הכרוך ברמת סיכון גבוהה. לעניין זה, יוער כי מקום בו הוחלט על הקמתו של מאגר ביומטרי לאומי, נעשה הדבר במסגרת חקיקה ראשית מפורשת ומפורטת, אשר קבעה לגביו מנגנוני אבטחה, בקרה והגבלת שימוש יוצאי דופן בחומרתם.

לפיכך, עמדת הרשות להגנת הפרטיות היא כי צילומים בקלפי, אם ייעשו, צפויים לכלול מידע רגיש, לא רק בגלל תיעוד עצם ההשתתפות בבחירות, אלא בגלל איסוף פרטי המידע הנוספים אגב הצילום. כל זאת, בעת שאדם מחויב להזדהות בפני בעל סמכות לפי דין, על סמך מידע המופק ממאגרי המידע של מרשם האוכלוסין ופנקס הבחורים.

לאור זאת, בנסיבות הספציפיות בהן עסקינן, אילו יצולמו או יוקלטו חדרי הקלפי, קיימת סכנה ליצירה שלא כדין של "מאגר צל" ביומטרי, הנסמך, בין השאר, על נתונים ממאגרי המידע האמורים, תוך שימוש בהם שלא למטרה שלשמה נמסרו (הזדהות בקלפי).

משכך, לעמדת הרשות להגנת הפרטיות, נדרש לנקוט באמצעים יעילים למניעת הקמתו של "מאגר צל" ביומטרי כאמור.

יובהר, כי גם ללא הקמת "מאגר צל" ביומטרי כאמור, על הניהול והעיבוד של מאגר הצילומים וההקלטות של חדר הקלפי, אם יתקיימו כאלו, יחולו החובות והאיסורים הקבועים בפרק ב' לחוק הגנת הפרטיות ובתקנות שמכותו. האחריות הישירה לקיומם של החובות והאיסורים מוטלת על הארגון היוזם את הצילומים ("בעל המאגר" בלשון חוק הגנת הפרטיות), על נותני השירותים החיצוניים שסייעו לו ("מחזיקים"), ובאופן חלקי גם על המנהל הפעיל של כל אחד מגופים אלה ועל אחראי אבטחת המידע בהם.

ד. ניהול מאגר מידע או החזקה במידע יעשו רק לאתר שהמאגר נרשם בפנקס מאגרי המידע (סעיף 8(א) לחוק הגנת הפרטיות). רשם מאגרי המידע רשאי לסרב לרשום בפנקס מאגר, אם המידע שבו התקבל, נצבר או נאסף בניגוד לחוק הגנת הפרטיות עצמו (למשל אם הסרטונים הכלולים במאגר צולמו תוך פגיעה בפרטיות בניגוד לסעיף 2 לחוק) או להוראות כל דין אחר (סעיף 10(א)(1) לחוק הגנת הפרטיות).

ה. כאשר בעל המאגר הינו גוף המפעיל סמכות על-פי דין, יבחן רשם מאגרי המידע גם סוגיות כגון קיומה של **הסמכה בחוק ועמידה במבחן המידתיות**, בין השאר לפי עקרונות "העיצוב לפרטיות" (Privacy by Design) ועריכת "תסקיר השפעה על פרטיות", כמפורט בהנחיית הרשות להגנת הפרטיות המצורפת כ-מ/ש3.

ו. על מאגר מידע חל עקרון "צמידות המטרה", המעוגן בסעיף 8(ב) לחוק הגנת הפרטיות, לפיו אסור להשתמש במידע שבמאגר, אלא למטרה שלשמה הוקם. כמו-כן, יש לתת את הדעת לכך שתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), תשע"ז-2017 נוקבות באמצעים ארגוניים, פיזיים וטכנולוגיים, בהם הארגון בעל מאגר המידע מחויב לנקוט, לפי חלוקה לרמות אבטחה. עמדת הרשות להגנת הפרטיות היא כי על מאגר צילומי הקלפי תחול קרוב לוודאי רמת האבטחה הגבוהה, ולכן בין השאר, יידרש בעל המאגר לבצע מבעוד מועד מיפוי מתועד של סוגי המידע ופעולות העיבוד ושל המערכות הטכנולוגיות, לערוך סקר סיכונים ומבדקי חדירות, לכתוב נהלים פנימיים, לערוך מיון מוקדם לעובדים, ועוד.

ביחס לנקודה האחרונה, עמדת הרשות להגנת הפרטיות היא כי בהינתן רגישות המידע המצולם והיקפו, נראה שחובת בדיקת ההתאמה והמיון המוקדם של כוח האדם לפי תקנה 7 לתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017 תחול גם על ה"צלמים" שיבצעו בפועל את הצילום בחדרי הקלפיות.

ז. כמו-כן, בהתאם להנחיית הרשות להגנת הפרטיות, יש ליידע את באי הקלפי על ביצוע הצילום והשימוש בצילומים.

8. שאלה נוספת שעולה היא האם צילום רציף של חדר הקלפי או הקלטתו הרציפה עולים כדי פגיעה בזכות לפרטיות, כהגדרתה בסעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות. שאלה זו מקפלת בתוכה שאלות משנה, הטומנות בחובן השלכות רחב על כל נושא השימוש במצלמות במרחב הציבורי, ולא רק. בנסיבות אלו, ובשים לב לקוצר הזמן, לא ניתן היה להשלים את מיפוי כלל השאלות שעשויות להתעורר, בחינת דרכי התרתן ובחינת השלכות הרוחב הניבטות משאלות משנה אלו.

9. **חמישית**, ובכל הנוגע למיזם "שומרי הדרך", יובהר כי אין המדובר במקרים ברי השוואה, בעיקר אך לא רק, בשל השונות הרבה במרחבים שבהם מבוצעים הצילומים (כבישים ציבוריים לעומת חדר הקלפי שהינו בבחינת מרחב סטרילי). מכל מקום, יצוין כי מיזם "שומרי הדרך" נדון ונבחן מזה זמן רב, לרבות בנושא אבטחת המידע המצולם ודרכי העברתו לגורמי המשטרה המוסמכים. כן יצוין, כי הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, משטרת ישראל ומשרד המשפטים מצויים בקשרי עבודה שוטפים על-מנת ליתן פתרונות, לרבות רגולטוריים, לסוגיות שונות המתעוררות במעלה הדרך.

10. טרם חתימה, ובאשר לסעיף 145(ד) לחוק הבחירות שהועלה בדיון מיום 8.8.19, יצוין בקצרה כך. סעיף 145(ד) לחוק הבחירות בנוסחו הרגיל חל בתקופת 60 הימים לפני הבחירות. עיון בסעיפי המשנה הקטנים של סעיף 145(א), אליו מפנה סעיף 145(ד), מלמד באופן ברור כי אין בהוראה זו כדי להוות מקור סמכות להצבת מצלמות (בוודאי בשלב ההצבעה), בראי דוקטרינת ההסדרים הראשוניים כפי שזו עוגנה בפסיקת בית המשפט העליון (וראו, בין היתר: בג"ץ 7803/06 ח'אלד אבו ערפה נ' שר הפנים, פס' 63 לפסק דינו של השופט פוגלמן (פורסם בנבו, 13.09.2017); בג"ץ 3267/97 אמנון רובינשטיין נ' שר הביטחון, נה(2) 255 (2000)).

11. אכן, סעיף 145(ד) לחוק הבחירות תוקן באמצעות חוק הבחירות לכנסת העשרים ושתיים (הוראות מיוחדות לעניין ועדת הבחירות), התשע"ט-2019 (להלן: **חוק הבחירות לכנסת ה-22**), וזאת על רקע החלטת הכנסת ה-21 על התפזרותה וקביעת מועד הבחירות לכנסת ה-22 ליום 17.9.2019. באותה העת, עלה החשש כי יהיה הכרח בעריכת תיקונים דחופים גם בתקופת 30 הימים שלפני 60 הימים בהם עוסק סעיף 145(ד) לחוק הבחירות. תכלית זו נלמדת מסעיף 1 לחוק הבחירות לכנסת ה-22, במסגרתו הבהיר המחוקק הראשי כך:

"מטרתו של חוק זה לקבוע הוראות מיוחדות הדרושות לשם היערכות ועדת הבחירות המרכזית לקיום הבחירות לכנסת העשרים ושתיים, בשל המועד שנקבע לבחירות וסמיכות הזמנים הרבה בין מערכת הבחירות האמורה למערכת הבחירות לכנסת העשרים ואחת."

לאור תכלית זו, קבעה הכנסת כי הסמכות המסורה ברגיל לוועדת הבחירות בתקופת 60 הימים לפי סעיף 145(ד) לחוק הבחירות, בנוסחו הרגיל, תוקדם בזמן ותוענק לעניין הבחירות לכנסת ה-22 בלבד ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית לתקופת 30 הימים שמתחילים להימנות מהיום ה-90 לפני מועד הבחירות לכנסת ה-22 (ראו סעיף 7 לחוק הבחירות לכנסת ה-22). לאחר חלוף תקופת 30 הימים חוזרת הסמכות למליאת הוועדה.

משמעות הדברים היא כי בעת הנוכחית (קרי, תקופת 60 הימים לפני מועד הבחירות), מצויה הסמכות להפעלת סעיף 145(ד) לחוק הבחירות בידי ועדת הבחירות המרכזית ולא בידי יו"ר ועדת הבחירות, כאמור בסעיף 7 לחוק הבחירות לכנסת ה-22.

12. במאמר מוסגר, יוער, כי יש לתת משקל פרשני לעובדה כי המחוקק הראשי לא נדרש להצבת מצלמות בקלפיות במסגרת חוק הבחירות לכנסת ה-22, שפורסם ברשומות ביום 6.6.2019.

13. על יסוד המקובץ עד כה, עמדת היועץ המשפטי לממשלה היא כי החלת הסדר נורמטיבי חדש, המשנה משמעותית את הוראות חוק הבחירות ותקנותיו, בנוגע לשימוש במצלמות או באמצעי הקלטה אחרים כמנגנון פיקוח ובקרה על שלב ההצבעה, אינו יכול להיעשות באמצעות הנחיות מנהליות או נהלים, אלא בחקיקה ראשית, או למצער בתקנות שיותקנו מכוח חקיקה ראשית המסמיכה מפורשות הסדרת עניין זה. מאליו מובן כי שינוי כאמור בסמיכות כה רבה למועד הבחירות לכנסת ה-22 בהליך מזורז מעוררת קשיים משמעותיים החורגים משאלת ההסמכה.

רון רוזנברג, ע"ד
סגן בכיר במחלקת הכג"צים
במשרד המשפטים

היום, י"א באב תשע"ט
12 באוגוסט 2019

תוכן עניינים נספחים

שם הנספח	נספח
צילום נוהל משטרת ישראל מסי 7.02.220	מ/ש 1
הנחיית רשם מאגרי מידע מסי 4/2012	מ/ש 3

מש/1

צילום נוהל משטרת ישראל מס'

7.02.220

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמיס	מספר הנוהל – 007.02.220

תוכן עניינים

1. הגדרות
2. כללי
3. מטרה
4. מטרות הנוהל
5. הבסיס החוקי
6. השיטה
7. פירוט השיטה
8. הדרכה
9. תקלות והיבטים טכנולוגיים
10. בעלי תפקידים ואחריות
11. תחקיר
12. נספחים

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמ"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

1. הגדרות

בנוהל זה –

- א. "הממונה על חופש המידע" – ראש מדור תלונות הציבור וחופש המידע שביועמ"ש משטרת ישראל, או מי מטעמו;
- ב. "חומר תיעוד" – כל חומר שצולם באמצעות מצלמות גוף בהתאם לקבוע בנוהל זה;
- ג. "מערכת ממוחשבת" – מערכת מחשוב שבשימוש משטרת ישראל אשר יש בה גישה למערכות כדוגמת "דרך המלך", "שירת הסירנה" ו"דותן", ושבאמצעותה ניתן לאחסן, לשמור ולהעביר חומרי תיעוד;
- ד. "מפקד יחידה" – מפקד מרחב במרחב אופרטיבי, מפקד תחנה, מפקד מתנ"א אזורית, מפקד יחידה לאכיפת רכב כבד, מפקד סיירת ארצית, קצין את"ן במחוז, או מי מטעמם, לפי העניין;
- ה. "מצלמת גוף" – מצלמה הנישאת על גוף השוטר והמתעדת התרחשויות בתיעוד חזותי וקולי;
- ו. "ראש אגף הטכנולוגיה והתקשוב" – ראש אגף הטכנולוגיה והתקשוב במשטרת ישראל או מי מטעמו.

2. כללי

- א. לשימוש במצלמות גוף השלכות כבדות משקל בהיבטים של הגנת הפרטיות, זכויות חשודים, נאשמים, נפגעי עבירה, שוטרים ודיני ראיות. בשל כך יש להקפיד על הפעלת מצלמות הגוף בהתאם לחוק ולהנחיות נוהל זה.
- ב. חומר התיעוד הוא חומר בעל משמעויות משפטיות ופעמים רבות יהיה בו צורך ראייתי; סיווגו של חומר התיעוד ייעשה בהתאם לטיבו.

3. מטרה

- א. מטרת נוהל זה הינו הסדרת השימוש במצלמות גוף, למען הגברת שקיפות עבודת המשטרה וחיזוק אמון הציבור בה, שיפור המפגשים בין השוטר לאזרח תוך ריסון כלל המעורבים והגברת תחושת

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמ"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

הביטחון של השוטר והאזרח. בנוסף, השימוש במצלמות גוף יספק חומר תיעוד אובייקטיבי של האירוע וישמש כלי לשיפור מקצועיות.

4. מטרות הנוהל

- א לפרט את התנאים והמגבלות לשימוש במצלמות גוף;
- ב לקבוע כללים בנוגע לשימוש בחומרי התיעוד, שמירתם, הגישה אליהם ותקופות אגירתם ומחיקתם;
- ג להגדיר את תחומי האחריות, ההדרכה וההסמכה לשימוש במצלמות גוף ואת החובות הנלוות לכך.

5. הבסיס החוקי

- א הבסיס החוקי לנוהל זה מפורט בנספח א לנוהל.
- ב סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב-1982, לעניין עיון בחומר חקירה;
- ג חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998;
- ד חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981;
- ה חוק הארכיונים, תשט"ו-1955 ותקנותיו.

6. השיטה

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמי"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

- א. שימוש במצלמות גוף ייעשה בהתאם להוראות נוהל זה בלבד.
- ב. האחראי לביצוע נוהל זה יהיה מפקד יחידה, כהגדרתו בסעיף 1ה.
- ג. שוטר יודרך ויוסמך לשימוש במצלמות גוף.
- ד. שוטר יחתום על מצלמת גוף ואביזרים נלווים ובאחריותו לשמור על שלמותם ותקינותם.
- ה. שוטר לא יעשה במצלמת גוף או בחומר המצולם כל שימוש שאינו עולה בקנה אחד עם הוראות נוהל זה.
- ו. גישה לחומר שצולם תותר לבעלי תפקידים מסוימים ובתנאים מסוימים, באמצעות הרשאות אוטומטיות או פרטניות.

7. פירוט השיטה

א. כללי השימוש

- (1) מצלמת הגוף תוצב במיקום גלוי ובולט לעין על גופו של השוטר, באופן שיאפשר להבחין בה וכן לקלוט באמצעותה את האירוע באופן מיטבי.
- (2) חל איסור לערוך, לשנות, למחוק, לשכפל, להעתיק(לרבות בדרך של צילום באמצעי צילום אחר), לשתף, או להפיץ חומר שתועד במצלמת הגוף, בכל דרך, ובכלל זה חל איסור לעשות בה או בחומר המצולם כל שימוש שאינו עולה בקנה אחד עם הוראות נוהל זה.
- (3) חל איסור להעביר חומר לאחר, וליצור עותקים מן החומר ובכלל זה להציג את החומר לגורמים שאינם מוסמכים לצפות בו, אלא בהתאם לנוהל זה.
- (4) נוהל זה לא יחול על שימוש במצלמת גוף באירועי הפס"ד. תיעוד אירועים אלה יבוצע בהתאם לפקודת המטא"ר 14.02.10 – "ביצוע צילומי וידאו באספות בידי משטרת ישראל".
- (5) חל איסור לבצע שימוש במצלמת גוף לתיעוד פעילות שאינה בתפקיד, ובכלל זה שיחות עם שוטרים אחרים ושיחות בין שוטרים.

ב. ניפוק

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמי"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

- (1) שוטר שהוכשר והוסמך לעשות שימוש במצלמות גוף, יחתום על המצלמה וכן על מטען ואביזרים נלווים, באישור מפקד היחידה או סגנו.
- (2) מצלמת גוף והציוד הנלווה לה הם ציודו האישי הקבוע של השוטר החתום עליהם. חל איסור להעבירה לשוטר אחר.
- (3) שוטר המקבל מצלמת גוף לשימושו יהא אחראי לשמירה על תקינותה ושלמותה.
- (4) בכל תחילת משמרת יוודא השוטר כי מצלמת הגוף תקינה וכי הסוללה טעונה במלואה. השוטר יצמיד את המצלמה לבגדיו בהתאם להנחיות.
- (5) התגלתה תקלה כלשהי בתפעול מצלמת הגוף, יודיע על כך השוטר למפקדו הישיר ולקצין הטכנולוגיה הטריטוריאלי בהקדם האפשרי.

ג. צילום

- (1) שוטר יפעיל את המצלמה בעת מפגש עם אזרח בהתקיים כל אחד מהתרחישים האלה:
  - (א) בכל מקרה שבו השוטר פועל מכוח סמכויותיו, ובכלל זה – מענה לקריאות מוקד, פעולות יזומות שהונחה לבצע, הגעה לזירת עבירה, כל פעילות אחרת של חקירה או אכיפה וכן פעולות סיוע.
  - (ב) כאשר בתחילת המפגש סבר השוטר כי לא מתקיימים התרחישים לעיל, אך חלה התפתחות המצדיקה את הפעלת המצלמה.
- (2) בהתקיים התרחישים המפורטים בסעיף (1) לעיל, יפעיל השוטר את מצלמת הגוף מיד בתחילת המפגש עם האזרח, ובמקרה של מרדף יפעיל את המצלמה עם תחילת המרדף.
- (3) על אף האמור בסעיף (1) לעיל, לא יפעיל שוטר את מצלמת הגוף במקרים האלה:
  - (א) בעת הגעה לזירת עבירה שבה נמצא נפגע העבירה כשהוא עירום;
  - (ב) בעת חיפוש הכולל הפשטת החשוד;
  - (ג) בעת הגעה לזירה שבה נוכח ילד שנפגע בעבירה חמורה;
  - (ד) בתרחישי חיסיון רפואי, בבתי חולים, בבתי ספר ובמוסדות לחוסים, למעט באירועי אלימות המתועדים בזמן אמת בתוך מקומות אלה;

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמיס	מספר הנוהל – 007.02.220

(ה) לא יתועד נפגע עבירה בעת טיפול באירוע שעניינו עבירת מין.

(4) היה האירוע בבית מגורים, יודיע השוטר עם פתיחת הדלת כי הוא נושא מצלמה המתעדת את האירוע.

(5) על אף האמור בסעיף (4), רשאי השוטר לדחות הודעה זו אם ישנה דחיפות בכניסה לבית והשוטר סבר כי יש במסירת ההודעה כדי לסכן את שלומו של השוטר או של אדם אחר.

(6) השוטר לא יפסיק את הצילום עד לסיום האירוע, ועד לחלוף הנסיבות שהובילו להפעלת המצלמה. לעניין זה, סיום הטיפול בזירה ועזיבתה ייחשבו כסוף האירוע.

(7) על אף האמור בסעיף (6), במקרה שבו נפגע עבירה או עד מעוניינים למסור מידע בנוגע לאירוע אך מסרבים לעשות זאת לעיני המצלמה, יהיה השוטר רשאי, בהתאם לשיקול דעתו, לכבות את המצלמה. טרם כיבויה, יציע השוטר למבקש כי המצלמה תוסיף לפעול אך עדשתה תוסט כך שייקלט בה רק קולו של הדובר. החליט השוטר להיענות לבקשה – יתעד את הבקשה.

(8) התעוררו נסיבות חריגות המחייבות להפסיק את ההקלטה מהטעמים המפורטים בסעיף (3) לעיל, או מטעמים של הגנה על מקורות, מניעת חשיפה של שיטות ואמצעים או לצורך היועצות פנימית – יאמר השוטר בקול ברור כי הוא מפסיק את ההקלטה ויציין את הנימוק לכך. חלפו הנסיבות שחייבו להפסיק את ההקלטה – יפעיל השוטר את המצלמה בשנית.

(9) בנסיבות שבהן נבצר מהשוטר להפעיל את המצלמה טרם הגעתו לזירה או שנבצר ממנו ליידע את הנוכחים בעת כניסתו לבית כי נעשה שימוש במצלמה, כפי שיפורט להלן, יפעיל השוטר את המצלמה בהקדם האפשרי בחלוף הנסיבות שמנעו את הפעלת המצלמה.

ואלו הן הנסיבות:

(א) בזירה מתבצעת עבירה חמורה לנגד עיני השוטר, ודחיפות ההתערבות באירוע גוברת על הצורך להפעיל את המצלמה או למסור לנוכחים הודעה על הפעלתה;

(ב) נשקפת סכנה לחיי השוטר או לחיי זולתו;

(ג) קיימת תקלה טכנית בהפעלת המצלמה.

ד. תהליך הזרמת חומר התייעוד ופריקת המצלמה

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמ"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

- (1) לאחר סיום אירוע או בסוף משמרת יחבר השוטר את מצלמת הגוף לעמדת עריסה במערכת ממוחשבת, כדי לצפות בחומר המתועד ולמלא דוח פעולה.
- (2) באמצעות המערכת הממוחשבת יקשר השוטר בין האירוע ובין נתוני התיעוד (metadata) ויטייגם בהתאם.
- (3) השוטר יטייג את כל חומרי התיעוד המצויים במצלמה שברשותו.
- (4) חומר תיעוד שצולם בשוגג ואין לגביו אירוע רלוונטי, יעלה השוטר על הכתב הסבר בדבר תיעוד זה.
- (5) הובא עצור לתחנה ואירוע מעצרו תועד, יפרוק השוטר את חומר התיעוד סמוך ככל האפשר לשעת הבאתו לתחנה, ויעדכן את קצין החקירות או את הקצין התורן כי קיים חומר תיעוד רלוונטי.
- (6) פריקת חומר תיעוד תיעשה בעמדת הפריקה המצויה בתחנה או ביחידת המשטרה. שוטר לא ינסה לפרוק חומרים מן המצלמה בכל דרך אחרת.
- (7) לאחר פריקת החומר מהמצלמה יוודא השוטר כי כל הקבצים הועברו ליעדם; עם העברת הקבצים הם יימחקו באופן אוטומטי מן המצלמה.
- (8) חומרי תיעוד שנפרקו ייחתמו בחתימה דיגיטלית ולא יהיה ניתן לשנותם.
- (9) לשוטר אין אפשרות לערוך, למחוק, לשכפל או להוריד קבצים, למעט צריבת עותק עבודה.

ה. רישום דוחות לאחר אירועים מצולמים

- (1) השימוש במצלמות גוף אינו מייתר את הצורך לרשום דוחות פעולה, חיפוש, מעצר ועיכוב כנדרש.
- (2) טרם כתיבת דוח פעולה רשאי השוטר לצפות בחומר המתועד. צפה השוטר בחומר המתועד – יציין מפורשות בדוח כי האמור בו נכתב לאחר שצפה בתיעוד האירוע.
- (3) על כל שוטר מלבד השוטר המצלם חל איסור לצפות בצילומים, על מנת למנוע מצב של תיאום גרסאות (למעט החריגים המפורטים בנספחים ב', ג', ד' לנוהל זה).

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמ"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

(4) בעת כתיבת דוחות כאמור, על השוטר לתת דעתו באופן מיוחד לתיאור עובדות שאינן נקלטות במצלמה, כגון ריח של אלכוהול או סמים, דברים שמחוץ לשדה הראייה של המצלמה ודברים שהתרחשו טרם הפעלת המצלמה או לאחר כיבויה.

(5) נוסף על האמור לעיל ולפי העניין, יתעד השוטר בכתב את נימוקיו באשר לאירועים שבהם לא הפעיל את המצלמה, ויפרט את הנסיבות שבגינן התחיל לצלם תיעוד אירוע באיחור או הפסיק לצלם תיעוד אירוע טרם סיום אירוע או נמנע מלהודיע על הימצאות המצלמה בעת כניסתו לבית.

1. אגירה ומחיקה

(1) לאחר שנפרקו חומרי התיעוד כאמור, יישמרו חומרי התיעוד תחילה בשרתים המקומיים של היחידה ובהמשך יוזרמו אוטומטית לחוות השרתים הארצית.

(2) חומרי התיעוד יישמרו על פי סיווג האירוע או תיק החקירה שאליו קושרו, בהתאם לתקופות הגניזה הקבועות בחוק הארכיונים, תשט"ו-1955 (להלן – "החוק") ובפקודות המשטרה, ובהתאם לתקופות הקבועות בנוהל זה כמפורט להלן:

א סרטון שסווג כללי – יישמר למשך שנה ויימחק.

ב סרטון שקושר לאירוע סיור או דוח תנועה – יישמר למשך 8 שנים בהתאם לחוק ויימחק.

ג סרטון שקושר לתיק חקירה – יישמר בהתאם לחוק ולאחר מכן יימחק.

(3) קצין אח"ם של היחידה החוקרת יוודא שחומרים הקשורים לתיק חקירה יקושרו לתיק החקירה במערכת פל"א ויישמרו בהתאם לתקופות השמירה של חומרי החקירה.

(4) א. שוטר רשאי לבקש מחיקת חומרים שצילם בטעות, בקשה כאמור תוגש בכתב לסגן מפקד היחידה.

ב. בטרם יקבל החלטה, יצפה סגן מפקד היחידה בחומר המתועד מושא הבקשה. החליט לקבל את בקשת המחיקה, יעביר המלצתו בכתב לקי מצלמות גוף ארצי, בציון פרטי הסרט (מספר מזהה ומועד הצילום) והנימוקים להמלצה.

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמיס	מספר הנוהל – 007.02.220

ג. אישר ק' מצלמות גוף ארצי את בקשת המחיקה, תועבר לביצוע אגף הטכנולוגיה והתקשוב. לאחר ביצוע המחיקה, אגף הטכנולוגיה והתקשוב יעדכן את ק' מצלמות גוף ארצי בביצוע המחיקה.

ז. גישה לחומר תיעוד

- (1) חומרי התיעוד יישמרו בשרתים מאובטחים, והגישה אליהם תוגבל לבעלי תפקידים המורשים לכך על פי סיווג ומידור, אשר החומר דרוש להם לצורך מילוי תפקידם (ראה פירוט בנספח ב לנוהל זה).
- (2) גורם משטרת אחר הנדרש לצפייה באירוע לצורך מילוי תפקידו, יהיה רשאי לפנות לקצין מצלמות ארצי לקבלת היתר לצפייה חד-פעמית בחומר המתועד הדרוש לו. בקשה שאושרה תועבר לאגף הטכנולוגיה והתקשוב לצורך פתיחת הרשאה זמנית לצפייה.
- (3) כל גישה לחומר כאמור תתועד במערכת הממוחשבת.
- (4) הרשאת הגישה תהא לצפייה בלבד. המערכת לא תאפשר מחיקה, עריכה או שינוי אחר

ח. טיפול החקירות

לפירוט בנושא טיפול החקירות ראה נספח ג.

ט. טיפול התביעות

לפירוט בנושא טיפול התביעות ותמלול ראה נספח ד.

י. בקשות עיון מצד גורמי חוץ

בקשות עיון מצד גורמי חוץ יטופלו באמצעות היחידה לחופש המידע במשטרת ישראל. לפירוט בנושא זה ראה נספח ה.

8. הדרכה

הדרכות יבוצעו באחריות אגף ההדרכה ובשיתוף פעולה עם אגף הטכנולוגיה והתקשוב. לפירוט בנושא ההדרכה ראה נספח ו.

9. תקלות והיבטים טכנולוגיים

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמ"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

- א. אגף הטכנולוגיה והתקשוב יחזיק מלאי מצלמות גוף וציוד היקפי למקרה של תקלה.
- ב. התגלתה תקלה כלשהי בתפעול המצלמה, יודיע השוטר שברשותו נמצאת המצלמה על התקלה למפקדו הישיר ולקצין הטכנולוגיות, ללא דיחוי.
- ג. הנפקת מצלמה חלופית תבוצע באמצעות קציני הטכנולוגיה מול מחלקת הקשר.

10. בעלי תפקידים ואחריות

- א. רמ"ד התייעלות – נציג המתכנן והמתכלל של הפרויקט.
- ב. קצין מצלמות גוף ארצי – נציג המשתמש המוביל (אג"ש), ונושא באחריות הכוללת על יישום הנוהל.
- ג. מפקד מגמת מצלמות גוף במכללה הלאומית לשוטרים – אחראי לגיבוש תוכנית הדרכה, לרבות הובלת פיתוח הסמכה לשימוש במצלמות גוף, הובלת פיתוח הכשרה ומערכי שיעור, הובלת ביצוע הדרכות במכללה הלאומית לשוטרים, פיקוח ומעקב אחר ביצוע הדרכת רענון ביחידות.
- ד. יועמ"ש מצלמות גוף – אחראי למתן חוות דעת בסוגיות המשפטיות המתעוררות באשר לשימוש במצלמות גוף ולחומרי התייעוד, טיפול בהליכים משפטיים הנוגעים לשימוש במצלמות גוף, מתן מענה לפניית מצד גורמים שונים, מתן חוות דעת משפטית בעת כתיבה ותיקוף של נהלים והנחיות, והשתתפות בפורומים משפטיים (גופים ממשלתיים, רשויות חוק, משרד המשפטים, המשרד לביטחון הפנים, ועדות הכנסת ועוד).
- ה. קצין מצלמות גוף אח"ם – נציג האח"ם ואחראי ליישום הנוהל בתחומו.

1. סגן מפקד היחידה

- (1) אחראי לניהול מלאי מצלמות הגוף והציוד הנלווה ביחידה ולהחתמת השוטרים ;
- (2) משמש כאיש קשר בין היחידה ובין קצין הטכנולוגיות והמנהלת לצורך טיפול בתקלות ובתהליכי ההפעלה השונים ;
- (3) אחראי לאיסוף נתונים על השימוש בחומר המצולם – לטיפול בתלונות ציבור, מח"ש, תביעות נזיקין או דרישות פיצוי וכדומה ;

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמ"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

(4) אחראי לבקרה על תיעוד האירועים בהתאם לנוהל, העתקת הקבצים ושיוכם לדוח פעולה, דוח עיכוב או דוח מעצר.

ז. קצין אג"מ תחנת/ק' אג"מ מרחבי(במרחב אופרטיבי) – אחראי ליישום הוראות נוהל זה ביחידתו.

ח. ר' משמרת סיור / את"ן או ק' תורן – אחראי לריענון כללי השימוש במצלמות גוף בעת תדרוך טרם יציאה למשמרת.

ט. ראש אגף הטכנולוגיה והתקשוב

(1) אחראי ליישום הנוהל באמצעות המערך הטכנולוגי במשטרת ישראל ובכלל זה ניהול ההרשאות בהתאם לפקודות משטרת ישראל.

(2) אחראי לאפשר גישה לחומרי התיעוד ולחסום את ההרשאה עם פקיעתה בהתאם לקבוע בנוהל זה.

י. פיקוח ובקרה יבוצעו באופן שוטף בידי מפקדים ובעלי תפקידים שהוגדרו בנספח לנוהל זה (ראה נספח ז).

11. תחקיר

תחקיר אשר מקורו בחומרי התיעוד ייערך רק באישור סממ"ז או סגן ראש את"ן ובמקרים חריגים בלבד.

12. נספחים

נספח א – הבסיס החוקי

נספח ב – גישה לחומר תיעוד

נספח ג – טיפול החקירות

נספח ד – טיפול התביעות

נספח ה – בקשות עיון מצד גורמי חוץ

נספח ו – הדרכה מסמיכה והדרכות ריענון

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיוור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמ"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

נספח ז – אחריות פיקוח ובקרה

נספח א'

הבסיס החוקי

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיוור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמ"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

חוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) תשמ"ב-1982

א. סעיף 74 לחוק – "עיון בחומר חקירה" קובע את זכותו של נאשם לקבל לעיונו את מלוא חומר החקירה. הפרשות שניתנה בפסיקה רחבה, וכוללת כל דבר שהוא בעל רלוונטיות, אף אם מדובר ברלוונטיות שולית.

ב. חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998

החוק קובע את זכותו של הפרט לקבל מידע מן הרשויות ובכלל זה ממשטרת ישראל. לצד האמור, הוראות סעיף 14 לחוק חופש המידע מחריגות מתחולת החוק, בין היתר, מידע שנאסף או שנתר לצורכי חקירה "על ידי גופי חקירה משטרתיים:

"14. (א) הוראות חוק זה לא יחולו על הגופים שלהלן, ועל מידע שנוצר, שנאסף או שמוחק בידיהם;

(8) כל גוף או רשות שיש להם סמכות חקירה על פי דין, לגבי מידע שנאסף או שנתר לצורכי חקירה".

ג. חוק הגנת הפרטיות התשמ"א-1981 לעניין פגיעה בפרטיות, הגנות ומסירת מידע.

(1) איסוף החומר דורש הקצאת משאבים בלתי סבירה;

(2) החומר פוגע בפרטיות;

(3) מדובר במידע שנוצר לצורכי חקירה או מודיעין.

עם זאת, בהתאם לפסיקה, גם במקרים שבהם מתקיימים החריגים המנויים בחוק, יש לבחון אפשרות למסור את החומר, באופן מלא או חלקי.

ד. חוק הארכיונים, תשט"ו-1955 ותקנות הארכיונים (שמירתם וביעורם של תיקי בית משפט, בתי דין דתיים תשע"ו – 1986).

החוק ותקנות המשנה מסדירים את שמירת החומר החקירתי וביעור החומר הארכיוני לתקופות קצובות או לצמיתות.

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיוור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמ"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

נספח ב'

גישה לחומרי תיעוד

- א. שוטר רשאי לצפות בחומרים שצילם בכל עת. השוטר אינו רשאי להעתיק, להעביר או להראות לאחר, אלא בהתאם להוראות נוהל זה.
- ב. חוקרים, תובעים, קציני חקירות, ראשי יחידות ושלוחות בחטיבת התביעות, רשאים לצפות ולעשות שימוש בחומר הקשור לתיק חקירה הנמצא בטיפולם או בטיפול פקודיהם לצורך מילוי תפקידם, ובכלל זה גם לצורך טיפול בהוצאת תעודת חיסיון.
- ג. קבתי"ץ מחוזי וכל קתי"ץ במחוז או במרחב, קבתי"ץ את"ן וכל קתי"ץ באת"ן, קבתי"ץ מג"ב וכל קתי"ץ במג"ב, רמ"ד תלונות הציבור וחופש המידע ביועמ"ש וקציני המדור, רשאים לצפות בחומרי תיעוד רלוונטיים, לצורך בירור תלונה שבטיפולם.
- ד. רמ"ח משמעת וקציני מחלקת המשמעת רשאים לצפות בחומרי תיעוד רלוונטיים לצורך טיפול בתיקי משמעת, בחינת נקיטה של אמצעים מנהליים וטיפול בתיקי קבוי"ד.
- ה. יועמ"ש המשטרה וקציני מערך היועמ"ש במטא"ר, במחוזות באת"ן ובמג"ב, רשאים לצפות בחומרי תיעוד רלוונטיים לצורך טיפול בתביעות נזיקין, בעתירות, בדין משמעתי, בבחינת נקיטה של אמצעים מנהליים, לבקרה על חומרים שתועדו ובמסגרת טיפול בבקשות למחיקת חומר תיעוד.
- ו. ר' את"ק, דובר המשטרה, דובר אג"ש, רמ"ד תקשורת, קמ"ד תקשורת, מפקד משלי"ט את"ק, אחמ"ש משלי"ט את"ק, דוברי מחוזות, דוברי אגפים, דובר מג"ב ומפקד יחידת ניו-מדיה, רשאים לצפות ולעשות שימוש בחומרי תיעוד לצורך מילוי תפקידם, בכפוף להנחיית יועמ"ש מספר 4.1003.
- ז. באגף התנועה ר' את"ן וסגנו, רמ"ח תביעות תעבורה, ר' מת"ן, מפקד היחידה ורכז היחידה, מפקד ימת"א, מפקד מתנ"א וסגנו, מפקד מתנ"א אזורי וסגנו.
- ח. באג"ש ר' אג"ש, רח"ט שיטור, קי מצלמות גוף ארצי.
- ט. כל רפרנט מצלמות גוף רשאי לצפות בחומרי תיעוד כמוגדר בנספח ז.
- י. לצורך מילוי תפקידה מח"ש מוסמכת לקבל חומרי תיעוד שמקורם במצלמות גוף.

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיוור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמ"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

נספח ג'

טיפול החקירות

א. חוקר שקיבל לטיפולו תיק חקירה, יבדוק אם קיים חומר תיעוד המקושר לאירוע ויפעל כדלקמן:

- (1) החוקר יצפה בחומרי התיעוד ויפרט במזכר את תמצית האירועים שצפה בהם.
  - (2) טופל האירוע בידי שוטר שנשא מצלמת גוף במועד האירוע והאירוע לא צולם – יבחן החוקר אם ישנה התייחסות לסיבות לכך בדוח הפעולה או במזכר נפרד. לא נמצאו מסמכים מסבירים – יפנה החוקר אל הסייר ויבקש זכ"ד המפרט את הסיבות לאי-קיומו של חומר תיעוד.
  - (3) הוגשה תלונה למשטרה על אירוע סיוור שלא הופנה לחקירות ע"י הסיור, יאתר החוקר את דוח הפעולה וחומרי התיעוד, ויצרפם לתיק החקירה.
- ב. היה בחומר תיעוד לביצוע עבירה בידי חשוד, או אמירות חשוד שיש בהן כדי לבסס את החשד נגדו, יוצגו קטעי התיעוד הרלוונטיים לפני החשוד, לקבלת התייחסותו אליהם.
- ג. הוצגו קטעים כאמור לפני החשוד, יציין החוקר בפרוטוקול החקירה את הקטעים שהוצגו (מדקה עד דקה) ואת תגובת החשוד לחומר שהוצג לפניו.
- ד. הובא עצור או מעוכב לתחנה והועבר לחקירה, יברר החוקר אם האירוע תועד במצלמת גוף ואם חומר התיעוד מצוי במערכת.
- ה. ככל שנמסר לחוקר כי החומר מתעד את העבירה שבה נחשד הנחקר (ולא רק את הליך המעצר או העיכוב), יצפה החוקר בחומר התיעוד טרם תחילת חקירת החשוד, ככל שהדבר אפשרי וחומר התיעוד זמין לצפייה. היה צורך לחקור את החשוד בדחיפות כדי למנוע שיבוש חקירה, סיכול מעצרים של חשודים נוספים או מניעת גילוי ראיות – יחקור את החשוד טרם צפייה בסרט.

ו. הובא עצור להארכת מעצר בבימ"ש, וקיים חומר המתעד את אירוע המעצר ואת העבירות המיוחסות לו, והזמין לצפייה, יציג טוען המעצרים את החומר לפני בימ"ש. לא היה ניתן בעת הדיון להציג את החומר לפני בימ"ש מאחר שהחומר לא היה זמין לצפייה במועד זה, יבהיר החוקר לשופט את הסיבות המונעות את הצגת החומר.

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל	
תאריך עדכון 1.1.2019		בלמ"ס	אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור
תאריך תוקף – 31.10.2019		מספר הנוהל – 007.02.220	

ז. עריכת חומרים מצולמים

- (1) בטרם העברת חומרים לתביעה או לפרקליטות, יבדוק קצין חקירות את החומרים ויבחן אם הם כוללים קטעים המעוררים רגישות מיוחדת מבחינת צנעת הפרט או שהם חושפים שיטות ואמצעים [קטינים/עירום/חשיפת מקור].
- (2) נמצאו קטעים כאמור, יעביר קצין החקירות עותק עבודה של הסרט לז"י"ט עם הנחייה בדבר מחיקה או טשטוש של הקטעים הרלוונטיים, טרם העברתם לידי ההגנה או הצגתם לפני בימ"ש.
- (3) החוקר ירשום מזכר, שיתויק בתיק החקירה, ובו תפורט סיבת העריכה. העתק הסרט הערוך יישמר בתיק.
- (4) חוקר הז"י"ט יציין במזכר את הפעולה הטכנית שביצע על פי ההנחיה שהועברה אליו על ידי קצין החקירות.
- (5) הקובץ המקורי והמלא יישאר מאוחסן בשרתי האגירה הארציים.

ח. העברת חומרים לתביעות ופרקליטות

- (1) בטרם העברת תיק מעצר לפרקליטות או לתביעות, יפנה החוקר המטפל בתיק לאחראי הז"י"ט בתחנה על מנת להעתיק את חומרי התיעוד הקשורים לתיק. העתק החומרים יצורף לתיק החקירה.
- (2) תיק חקירה שעבר לתביעות בהליך רגיל עם המלצה להגשת כתב אישום, יצורף אליו עותק צרוב של חומרי התיעוד.
- (3) בהעברת תיק חקירה לפרקליטות, יצרף אליו החוקר עותק צרוב של חומרי התיעוד.
- (4) מוצגי המחשב יירשמו בתיק ביומן המסמכים.

משטרת ישראל

גוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הגוהל	
תאריך עדכון 1.1.2019		בלמ"ס	אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור
תאריך תוקף – 31.10.2019		מספר הגוהל – 007.02.220	

נספח ד'

טיפול התביעות

- א. תובע שקיבל לידיו תיק חקירה יבדוק אם קיים חומר המתעד את האירוע הרלוונטי. נמצא כי קיים חומר תיעוד כאמור, יצפה התובע בחומר במסגרת בחינת טיב הראיות המצויות בתיק, טרם הכנת כתב אישום.
- ב. חומר תיעוד הקשור לאישום או לסמכויות שהופעלו כלפי הנאשם, במסגרת התיק מושא האישום, מהווה חומר חקירה ויש לאפשר לנאשם לעיין בו.
- ג. מצא התובע כי החומר המתועד חושף שיטות ואמצעים, או שמתקיימות בו העילות האחרות להוצאת תעודת חיסיון, ושהוא עומד בכללים הקבועים בפקודת המטא"ר 14.01.04 – "תעודת חיסיון – הכללים וההנחיות להגשת בקשה" – יפעל להוצאת תעודת חיסיון על מלוא חומר התיעוד או חלקו, בהתאם לתוכן.
- ד. מצא התובע כי הגם שלא קיימת עילה להוצאת חיסיון על החומר המתועד, הוצאתו במלואו לידי ההגנה תפגע בפרטיות אדם או בכבודו (למשל מקום שבו אדם מתועד כשהוא אינו בלבוש מלא) – ישקול העברת העתק החומר לאחר שטושטשו החלקים הבעייתיים, ובלבד שאין בכך כדי לפגוע בהגנתו של הנאשם. במקרים שבהם מתעורר צורך לצפות בחומרים שיש בהם פגיעה, וישנו בסיס לטענה כי החומר במלואו דרוש להגנה – תתאפשר צפייה בחומר כשהוא אינו מטושטש במשרדי התביעה.

ה. תמלול

- (1) ככלל, חומרי תיעוד לא יתומללו, זאת בשל החשיבות הוויזואלית של החומר והצורך שכל גורם יתרשם מהתיעוד בכללותו ללא הסתפקות במלל בלבד.
- (2) במקרים חריגים שבהם ישנה חשיבות מיוחדת למלל (למשל הודאה של חשוד בביצוע עבירה, אמירה מפורטת ומהותית של נפגע העבירה וכיוצא בזה) – ייערך תמלול של הקטעים הרלוונטיים בלבד.
- (3) בקשת תמלול תוגש על ידי ראש יחידת תביעות או ראש שלוחת תביעות או פרקליט מחוז, סגנו או מי שהוא מינה לשם כך, ליחידת החקירות הרלוונטית.
- (4) הבקשה תוגש רק לאחר הכנת טיוטת כתב אישום, וכאשר החומר ביחס אליו מתבקש התמלול עתיד להיות מוגש כראיה מטעם המדינה.

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיוור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמ"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

נספח ה'

בקשות עיון מצד גורמי חוץ

- א. הממונה על חוק חופש המידע במשטרת ישראל או מי מטעמו יטפל בבקשות חופש מידע המוגשות על ידי גורמי חוץ לעיין בחומרי תיעוד.
- ב. הבקשה תטופל בהתאם להוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח – 1998 ועל פי הקבוע בנוהל זה.
- ג. עם קבלת בקשה, יפנה הממונה על חוק חופש המידע אל היחידה הרלוונטית באמצעות הרפרנט המחוזי לחוק חופש המידע.
- ד. היה החומר חלק מתיק חקירה (פתוח או סגור), תידחה בקשת העיון מכוח חוק חופש המידע, והמבקש יופנה אל היחידה החוקרת לבחינת בקשתו בהתאם לכללי העיון בחומר חקירה ובהתאם להנחיית פרקליט המדינה 14.8.
- ה. אם חומר התיעוד אינו קשור לתיק חקירה, תעביר היחידה הטריטוריאלית את עמדתה באשר לאפשרות העברת החומר לעיון המבקש, תוך התייחסות להיבטים של חשיפת שיטות ואמצעים, שיבוש פעילות המשטרה ופגיעה בפרטיות.
- ו. חומר המועבר בהתאם לחוק חופש המידע או בהוראת בית המשפט, יערך/יטושטש במידת הצורך כדי לצמצם פגיעה בפרטיות המתועדים בו (שוטרים ואזרחים); העריכה תבוצע באחריות היחידה המצלמת.
- ז. פנייה לקבלת חומר תיעוד מצד עיתונאים וגורמי תקשורת שונים תועבר לטיפול חטיבת אוכלוסייה ותקשורת, וזו תחליט בדבר העברת החומר בכפוף לכל דין ובהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.1003 – "קווים מנחים לרשויות אכיפה בעניין פרסומים מחקירות".
- ח. חומר תיעוד לא יועבר לתקשורת אלא ע"י חטיבת אוכלוסייה ותקשורת. במידת הצורך, בהתאם לאופי הפנייה, תקבל חטיבת אוכלוסייה ותקשורת התייחסות גורמים רלוונטיים טרם העברת החומר (ובכלל זה מחלקת המשמעת, היחידה החוקרת, מדור תלונות הציבור, יועמ"ש).
- ט. חומר תיעוד לא יועבר לכל גורם חוץ, אלא לאחר שנערכה בדיקה מול יחידת החקירות הרלוונטית ונמצא כי לא קיימת מניעה חקירתית לעשות כן. כמו כן, ככל שיש אינדיקציה לכך שמתנהלת חקירת מח"ש בנוגע לאירוע או שהנושא מטופל משמעתית, תיערך בדיקה גם מול מח"ש ומחלקת המשמעת.

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמ"ס	מספר הנוהל – 007.02.220

נספח ו'

הדרכה מסמיכה והדרכות ריענון

1. א. הכשרה מסמיכה לשימוש במצלמות תכלול את כל אלה:

- 1) הכרת נוהל זה;
- 2) כללי התייעוד;
- 3) חקיקה רלוונטית;
- 4) זכויות הפרט וחופש המידע;
- 5) היבטים ראיתיים;
- 6) הכשרה טכנולוגית;
- 7) מבחן מסכם;
- 8) הטמעה וליווי השוטר במשמרת.

ב. בסיום ההכשרה תיערך בחינה. ציון הסף בבחינה לצורך קבלת הסמכה יהיה 70.

ג. לאחר הסמכה וקידוד שוטר במערכת כמוסמך, רשאי מפקד יחידה לאשר החתמת השוטר על מצלמת גוף.

ד. הדרכת ריענון – בשנה הראשונה שלאחר ההכשרה, יעבור כל שוטר המוסמך לשאת מצלמת גוף שיעור ומבחן ממוחשב ביחידה. הריענון יכלול חזרה על הוראות הנוהל, עדכון שינויים ולקחים מאירועים.

2. הדרכות לאוכלוסיות נוספות אשר אינן נדרשות להסמכה, יבוצעו ע"פ תוכנית אה"ד באופן שוטף.

משטרת ישראל

נוהל מבצעי

השימוש במצלמות גוף במשטרת ישראל		היחידה המוציאה את הנוהל אגף השיטור / חטיבת השיטור / מחלקת סיור	
תאריך עדכון 1.1.2019	תאריך תוקף – 31.10.2019	בלמים	מספר הנוהל – 007.02.220

נספח ז'

אחריות פיקוח ובקרה רפרנטים

האחריות	הגורם האחראי	היחידה
הנחיה מקצועית ליחידות תחתיו בכל הקשור למצלמות הגוף. ביצוע בקורות בהתאם לטבלה הפקת לקחים והנחיות ביצוע, הפצת סטטוסים, הפעלות, תיוגים וכד'. הנחיה מקצועית ליחידות תחתיו בכל הקשור למצלמות הגוף. ביצוע בקורות בהתאם לטבלה הפקת לקחים והנחיות ביצוע, הפצת סטטוסים, הפעלות, תיוגים וכד'.	קי מצלמות גוף ארצי	אגף השיטור
	ר' חוי סיור	
	ר' חוי סיור רגלי	
	ר' חוי תורה והנחיה שיטור עירוני	
	סי' מי מתנ"א ומי מטעמו ביחידות	
	רעשי"ק באמצעות- קי סיור, קי שיטור עירוני קי את"ן	מת"ן
	רלשי"ק, קי את"ן	מרחב
	קשי"ק, רמ"ת, מי שיטור עירוני	תחנה

מש/3

הנחיית רשם מאגרי מידע מס'

4/2012

הנחית רשם מאגרי מידע מס' 4/2012

שימוש במצלמות אבטחה ומעקב ובמאגרי התמונות הנקלטות בהן

1. מטרה

- 1.1. לאחרונה הולך וגובר השימוש באמצעים טכנולוגיים לפיקוח ולמעקב חזותי או קולי מרחוק על שטחים ציבוריים ועל מתחמים פרטיים (להלן - מצלמות מעקב)¹.
- 1.2. מטרת הנחיה זו היא להבהיר את עמדת רשם מאגרי מידע (להלן - הרשם) ביחס לתחולת הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן - החוק) על שימוש במצלמות מעקב במרחב הציבורי, אשר הצילומים הנקלטים בהן נאגרים במאגרי מידע ממוחשבים.
- 1.3. ההנחיה משקפת את הפרשנות המשפטית שתשמש את רשם מאגרי המידע בעת ולצורך הפעלת מגוון הסמכויות המסורות לו בחוק, לרבות הפיקוח על מילוי הוראות החוק והתקנות שמכוחו, רישום מאגר בפנקס המאגרים או ביטול או התלייה של רישום קיים², והטלת קנס מינהלי בגין הפרת הוראות החוק³.

2. רקע

- 2.1. מצלמות מעקב משמשות למגוון רחב של מטרות כגון הגנה על רכוש, מניעת עבירות וגילויין, הכוונת תנועה, שמירה על סדר ציבורי ואף פיקוח על עובדים.
- 2.2. למבט העוקב אחרי בני אדם יש כוח ממשמע וממסטר המשפיע על אופן התנהגותם. השפעה זו עשויה להיות חיובית, כאשר היא מצמצמת התנהגות עבריינית ומזיקה לזולת ולחברה כולה. מנגד, חלק ניכר מהפעילויות הנתפסות באמצעי התיעוד הדיגיטליים הן פעילויות שגרתיות יומיומיות תמימות, שאינן מהסוג שהחברה מבקשת למנוע. בשל כך למעקב המתמיד יש גם השלכה שלילית: לשם המימוש העצמי וההתפתחות האישית זקוק כל אדם למרחב פרטי, בו יוכל להיות הוא עצמו ולהתנסות בחוויות ובהתנהגויות שאינן

¹ בעולם קיימים המונחים Video Surveillance ו-Closed Circuit Television (CCTV).

² סעיף 10 לחוק הגנת הפרטיות.

³ מכוח הסמכות המסורה לו בחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו - 1985 ובתקנות העבירות המינהליות (קנס מינהלי - הגנת הפרטיות), תשס"ד - 2004.

- בהכרח מקובלות על החברה הסובבת אותו - בלא צורך לדווח לאחרים, להסביר ולהצטדק⁴.
- 2.3. במערכות צילום והקלטה דיגיטליות המופעלות כיום קיימות תכונות בסיסיות המאפשרות מפתוח אוטומטי ואפשרויות שלפנת מידע לפי פרמטרים כגון חתכי זמן הצילום ומיקומו. במקרים מסוימים אף קיימות יכולות זיהוי אוטומטיות, או אוטומטיות למחצה של אובייקטים שונים בתמונה, כגון פענוח מספר לוחיות זיהוי של כלי רכב או הפרדה של הפריטים המופיעים בתמונה (אנשים, כלי רכב, בעלי חיים וכד').
- 2.4. בנוסף, גם תוכנות לזיהוי פנים אוטומטי הקיימות זה מכבר בשוק, עשויות לספק למערכות הצילום דיוק בזיהוי פנים ברמה הולכת ומשתפרת.
- 2.5. התוצאה אם כך אינה רק תיעוד רציף של אירועים, אלא גם קיום יכולת חיפוש ואיחזור חזקה מאוד ביחס למידע, באופן שהתיעוד יחד עם החיפוש הופך להיות בעל פוטנציאל ניטור ואיתור משמעותי מאוד. זאת כאמור, גם ביחס לפעילויות שהן במרחב הפעילות הלגיטימי של הפרט.
- 2.6. במסגרת הוראות פרק ב' לחוק חלות על בעל מאגר מידע, מנהלו והמחזיק בו מספר חובות מהותיות הקשורות באיסוף המידע ובהחזקתו, והן: חובת מתן הודעה למי שהמידע אודותיו נאסף (להלן - נושא המידע), האיסור על שימוש במידע למטרה שונה מזו לגביה ניתנה הסכמה, החובה לתת לנושא המידע זכות עיון במידע ותיקונו, חובת הסודיות ואבטחת המידע. על בעל מאגר המידע מוטלת גם חובת רישום מאגר המידע.
- 2.7. לפי הגדרות המונחים "מידע" ו"מאגר מידע" בסעיף 7 לחוק, התחולה של פרק ב' בחוק היא על שמירת נתונים על אודות אדם, כאשר המידע אודותיו מזוהה או ניתן לזיהוי. לנוכח מאפייניהן המפורטים לעיל, חלק ניכר מן ההקלטות ממצלמות המעקב הקיימות כיום נכנס לגדר "מאגר מידע" המתייחס למידע מזוהה, או ניתן לזיהוי, אודות אדם, כמשמעותו בסעיף 7 לחוק. בין אלה כלולות:
- 2.7.1. מערכות צילום המפעילות טכנולוגיות זיהוי רכב לפי לוחית רישוי (LPR), אשר כבר כיום מספקות זיהוי אוטומטי ברמת דיוק גבוהה;

⁴ להרחבה על ההיבט הפסיכולוגי ועל הצדקות נוספות לזכות לפרטיות ראה מ. בירנהק, "שליטה והסכמה: הבסיס העיוני של הזכות לפרטיות", משפט וממשל יא תשס"ח 9, 57.
- 2 -

- 2.7.2. מערכות אשר לצד הקלט ממצלמות המעקב ניזונות גם ממידע ממאגרים נוספים, באופן בו הצלבת המידע משני המקורות ועיבודו מאפשרים רמה גבוהה של זיהוי האובייקטים המצולמים, למשל צילומים במקום עבודה המוצלבים עם מאגר התמונות המזוהות של העובדים;
- 2.7.3. מערכת מצלמות המפעילה זיהוי פנים אוטומטי ברמת דיוק ממוצעת מינימאלית;
- 2.7.4. מערכות המכילות יכולות ניתוח ושלילת מידע ויזואלי ברמה גבוהה, כגון האפשרות לזהות אובייקטים בתמונה ושלילת אובייקט זהה בתמונות נוספות וכד' המקלות מאוד על תהליך זיהוי אנשים.
- 2.8. זאת ועוד, עצם הידיעה על הימצאותו של אדם במקום נתון ובזמן נתון או עצם חזותו עשויות לכלול נתונים על צנעת אישיותו (כגון עם מי הוא נמצא ובאילו נסיבות), על מצב בריאותו (כגון הימצאות במרפאה), על אמונתו הדתית (הימצאות בבית תפילה של עדה מסוימת או לבוש מסוים של המצולם) וכיו"ב. כל אלה הם נתונים העשויים ללמד על אחד מרכיבי הגדרת המונח "מידע" בסעיף 7 לחוק. קל וחומר שהנתונים הנאגרים בהקלטות מצלמות המעקב נכנסים לגדר "מידע" ואף "מידע רגיש" במערכות בעלות יכולת טכנולוגית לעקוב אחרי אדם נתון לאורך מסלול תנועתו⁵, או להסיק מידע רפואי מניתוח תמונתו החזותית או מצילום טרמי שלו.
- 2.9. צילום באמצעות מצלמות מעקב במרחב הציבורי גם יוצר חשש לפגיעה בעצם הזכות לפרטיות, המעוגנת בפרק אי לחוק⁶ ובסעיף 7(א) לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו⁷. לפיכך, כוחם של העקרונות המפורטים בהנחיה זו, שאינם שאובים אך ורק מפרק ב' לחוק הגנת הפרטיות, יפים גם למצלמות שאינן "מאגר מידע" לפי סעיף 7 לחוק.
- 2.10. עקרון בסיסי אחד בחוק הגנת הפרטיות הוא שאין פוגעים בפרטיות של אדם ללא הסכמתו (סעיף 1 לחוק). לגבי רשויות המדינה כבר הוסיף וקבע בית המשפט⁸ כי "פגיעה בזכות

⁵ לעניין זה ראו הגדרת "מידע בעל רגישות מיוחדת", בהצעת חוק לתיקון הגנת הפרטיות (סמכויות אכיפה) (תיקון מס' 12), התשע"ב-2011, הצעות חוק 16.11.2011;

⁶ צילום אדם במצלמה ברשות הרבים, עשוי להגיע כדי "בילוש או התחקות אחרי אדם העלולים להטרידו" לפי סעיף 12(1) לחוק, והוא לכל הפחות יוצר סיכון לפגיעה בפרטיות שעניינה "פרסום תצלומן של אדם ברבים בנסיבות שבהן עלול להשפילו" לפי סעיף 42(4), שימוש בידיעה על ענייני הפרטיים של אדם שלא למטרה לשמה נמסרה לפי סעיף 92(9), ובנסיבות מסוימות אף כדי פרסומו של עניין הנוגע לצנעת חייו שהאישיים של אדם או למצבו הבריאותי לפי סעיף 112(1) לחוק. תחום הכיסוי של מצלמה המוצבת ברשות הרבים, עלול להיכנס לגדר "צילום אדם כשהוא ברשות היחיד" לפי סעיף 32(3) לחוק.

⁷ "כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו".

⁸ בג"צ 8070/98 האגודה לזכויות האזרח נ' משרד הפנים, פ"ד נח(4) 842.

לפרטיות, כמו פגיעה בזכויות האחרות הקבועות בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, מותרת רק "בחוק ההולם את ערכיה של מדינת-ישראל, שנועד לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש, או לפי חוק כאמור מכוח הסמכה מפורשת בו". כיוון שברוב המקרים כלל לא ניתן לקבל הסכמה מכל מי שפרטיותו תיפגע בשל מצלמת מעקב ברשות הרבים, בוודאי שלא הסכמה מפורשת – ראוי לבחון באספקלריא חוקתית גם הצבת מצלמות במרחב הציבורי בידי גורם פרטי⁹.

2.11. בשל האיסור בסעיף 1 לחוק לפגוע בפרטיותו של אדם ללא הסכמתו, כאשר מוצבת מצלמת מעקב יש ליידע את הציבור על כך באופן ברור, על מנת לאפשר למעוניין בכך להימנע מהצילום, ובמקביל לייחס לאנשים המצולמים הסכמה מכללא לאיסוף המידע על אודותם ולשימוש בו. הדרישות באשר למקום פרסום ההודעה לציבור, ותוכנה של ההודעה ואופן הפרסום נגזרים מהגדרת המונח "הסכמה" בסעיף 3 לחוק הקובע שההסכמה תהיה מדעת.

3. הנחיה

3.1. לאור האמור לעיל, עמדת רשם מאגרי מידע לעניין השימוש הראוי במצלמות אבטחה ומעקב בהתאם להוראות חוק הגנת הפרטיות הינה כמפורט להלן.

3.1.1. קבלת ההחלטה על הצבת מצלמות מעקב

3.1.1.1. ככלל, על שימוש במצלמות מעקב במרחב הציבורי, במיוחד בידי רשויות, להבחן בתנאי פסקת ההגבלה החוקתית¹⁰. כך, לשם ביסוס התכלית הראויה והמידתיות, יש לקבל את ההחלטה על השימוש במצלמת מעקב באופן מושכל ומוזע, לאחר בחינת הצרכים והחלופות לשימוש במצלמה, כפי שמוצע להלן.

3.1.1.2. בטרם קבלת ההחלטה על עצם השימוש במצלמה יש לערוך בדיקה מקיפה של השלכות השימוש במצלמה על זכויות הציבור¹¹, ובמיוחד על הזכות

⁹ בדומה לכך, המבחנים החוקתיים לפגיעה בזכות לפרטיות הוחלו גם בנסיבות בהן הפוגע בפרטיות הוא גורם פרטי שאיננו כפוף ישירות לחוק היסוד, אולם קיימים פערי כוחות בינו לבין נושא המידע - המעבידים על יכולתו של האחרון לתת הסכמה מדעת, חופשית ומרצון לפגיעה בפרטיותו. כך למשל ביחסי עובד מעביד, ראו דב"ע 97/4-70 אוניברסיטת תל אביב – ההסתדרות הכללית החדשה, פד"ע ל' 385, 411. ראו גם ע"ע (ארצי) 90/08 איסקוב נ' מדינת ישראל - הממונה על חוק עבודת נשים, (פורסם בנבו, 8.2.2011).

¹⁰ הסמכה מפורשת בחוק, תכלית ראויה ועמידה במבחן המידתיות.

¹¹ הצבת מצלמת מעקב בשטח ציבורי עלולה להשפיע גם על אינטרסים אחרים של ציבור המשתמשים בו, בנוסף על הזכות לפרטיות: כך לדוגמא, מצלמה המופעלת לפי תזוזה עלולה למנוע משומרי שבת לעבור בתחום הכיטוי שלה.

לפרטיות; ככל שתחום הכיסוי רחב יותר, והיקף האנשים המושפעים צפוי להיות גדול יותר – כך צריכה להיות הבדיקה המכינה עמוקה ומקיפה יותר¹². במסגרת הבדיקה יש להתייחס בין השאר לנושאים הבאים:

3.1.1.2.1. התכלית אותה מבקשים להשיג באמצעות מצלמות המעקב.

מטרת הצבת המצלמות חייבת להיות מוגדרת באופן חד, ספציפי ומפורש – ולאחר שנקבעה המטרה אין להשתמש בצילומים למטרות זרות. במסגרת הגדרת המטרה כאמור, יש לבחון האם יש בסיס עובדתי לקיומה של בעיה שפתרונה מצריך הצבת מצלמות מעקב. בהקשר זה, על תכלית הפגיעה בזכות **לפרטיות להיות "ראויה"**. כשמדובר ברשות שלטונית, בטרם החלטתה על התקנת המצלמה, על הרשות לבחון אם התכלית המיועדת להתקנת המצלמה מצויה בכלל בתחום סמכותה. רק אם התשובה לכך היא חיובית, תוכל הרשות להמשיך הלאה לבחינת השיקולים המפורטים בהמשך הנחיה זו להלן.

3.1.1.2.2. מידתיות השימוש במצלמות מעקב לשם השגת המטרה הרצויה, בשים לב לשלושת מבחני המשנה שהוכרו בפסיקה כקונקרטיזציה של עקרון המידתיות:

3.1.1.2.2.1. האם מצלמות המעקב הן בכלל האמצעי המתאים

והיעיל להשגת המטרה הרצויה;

3.1.1.2.2.2. האם ניתן להשיג את המטרה הרצויה באמצעי

שהוא פחות פוגעני בפרטיות (ראו פירוט להלן לגבי "תכנון לפרטיות");

3.1.1.2.2.3. התקנת מצלמות מעקב תהיה מידתית רק אם

התועלת שתצמח ממנה גוברת על פגיעה בפרטיות שתגרום בעטיה. לעניין יישום מבחן משנה זה, יצוין כי בשל טיבן והיקף השפעתן על הציבור, מצלמות המעקב יגרמו בדרך כלל לפגיעה

¹² לחשוואה ראו מדריך לביצוע תסקיר השפעה על הפרטיות (Privacy Impact Assessment) שפרסם נציב המידע הבריטי:

http://www.ico.gov.uk/for_organisations/data_protection/topic_guides/privacy_impact_assessment.asp
x; כמו כן ראו תוצאות של PIA שערך משרד בטחון הפנים האמריקאי (DHS) בטרם התקנת מצלמות מעקב במתקני המשרד: http://www.dhs.gov/xlibrary/assets/privacy/privacy_pia_mgmt_nac_cctv.pdf.

משמעותית בפרטיות, ועל כן מה שנוטר לבדוק
הוא בעיקר את התועלת שתופק מהתקנתן. ככל
שהתועלת תהיה פחותה יותר כך יימצא שהתקנת
מצלמות המעקב אינה מידתית.

3.1.1.2.3. **כאשר מבקשים להתקין מצלמות מעקב במקומות המיועדים
לכינוס של קטינים, כגון מוסדות חינוך או מתנ"סים, יש
לנקוט בזהירות יתרה בקבלת ההחלטה על הצבת המצלמות
והקפדה על מיקומן ועל השימוש במידע הנאסף באמצעותן.**

3.1.1.2.4. **קבלת הכרעה נכונה בדבר התקנת מצלמת מעקב במרחב
הציבורי בידי רשות שלטונית מצדיקה בדרך כלל גם קיום
שימוע ציבורי פומבי באופן שיאפשר לציבור המושפע מהניטור
להביע עמדתו. אם שימוע מלא איננו אפשרי אזי לכל הפחות יש
להיוועץ בשאר הרשויות ובעלי העניין הנוגעים בדבר או
העשויים להיות מושפעים מהתקנתן של מצלמות ספציפיות;
זאת, אלא אם קיימת מניעה חוקית לעריכת השימוע, או
שפרסומו יפגע באופן ממשי בתכלית הצבת המצלמה. באין
מניעה חוקית או פרקטית כמפורט לעיל, ועל מנת לאפשר
לציבור להבין את התועלות מול "עלויות הפרטיות", על הרשות
להציג לציבור את תוצאות תסקיר ההשפעה על הפרטיות
שביצעה, ולכלל הפחות את מלוא הפרטים הרלבנטיים לקבלת
עמדה עניינית מהציבור. דוגמא לפרטים הרלבנטיים לביצוע
שימוע מוצגת בנספח א'. החלטה על הצבת מצלמות צריכה
להיות קצובה בזמן, ולהבחן מחדש בהתאם לנסיבות. לכן מעת
לעת על הרשויות לחזור ולבחון האם הנסיבות שהצדיקו את
הצבתן של המצלמות מלכתחילה עדיין עומדות בתוקפן, והאם
המשך השימוש במצלמות עומד במבחן המידתיות.**

3.1.2. תכנון לפרטיות בעת הפעלת מצלמות מעקב: מיקום, כיסוי ופונקציונליות - בתכנון
מערכת מצלמות מעקב ובשימוש בהן, ההגנה על פרטיות הציבור צריכה לשמש
שיקול מרכזי. יישומה של תפיסת "תכנון לפרטיות" (Privacy By Design) כבר
במהלך התקנת מערכת המצלמות יסייע להפעיל אותן בהתאם לעקרון המידתיות

החולש על פגיעה בזכויות חוקתיות כדוגמת הזכות לפרטיות. בהקשר זה יש לבחון את הנושאים הבאים:

- 3.1.2.1. **מיקום התקנת המצלמות וזווית הצילום** - יש להציב את המצלמה במקום ובזווית שיכסו במידת האפשר רק את השטחים הרלבנטיים, ויקלטו באופן המזערי האפשרי את השטח שאיננו רלבנטי למטרת הצבתה של המצלמה¹³. במקרים בהם לא ניתן למנוע צילומו של שטח הרחב מן הנדרש, יש לשקול שימוש בטכניקות הסוואה או ערבול של הצילומים העודפים, או להגביל את יכולת ההתמקדות של המצלמה;
- 3.1.2.2. **מספר המצלמות** - רצוי להתקין בכל אתר את מספר המצלמות המינימאלי החיוני להשגת המטרה המבוקשת. מספר מצלמות גדול מן הנדרש עלול להביא לשימוש לא יעיל ולאיסוף מידע עודף הפוגע כשלעצמו בפרטיות העוברים ושבים;
- 3.1.2.3. **זמני הצילום** - כדי שפגיעת המערכת בפרטיות תהיה מידתית, יש לצמצם את פעילות המצלמות רק לזמנים בהם הצילום הוא רלבנטי למטרה המבוקשת. קיימים מנגנונים המאפשרים את הפעלת המצלמה רק כאשר יש תנועה במתחם המצולם;
- 3.1.2.4. **רזולוציית התמונה ואיכותה** - על איכות הצילום להתאים למטרה המבוקשת. במקרים בהם תכלית הצבת המצלמה אינה מחייבת זיהוי פנים של אדם ספציפי (למשל בבקרת תנועה), אזי איכות גבוהה של התמונה תהיה בלתי מידתית משום שתאסוף פרטי מידע עודפים שאינם חיוניים;
- 3.1.2.5. **שימוש בפונקציות מיוחדות של מצלמת מעקב**, כגון אלה המפורטות להלן, מחייב תשומת לב מיוחדת ויישום קפדני של מידתיות הפגיעה הנובעת מהשימוש בהן:
- 3.1.2.5.1. **שילוב של מערכת מצלמות המעקב עם מידע השמור במאגרי מידע אחרים**, לרבות מאגרים ביומטריים;
- 3.1.2.5.2. **טכנולוגיות זיהוי פנים או זיהוי צורת הליכה**;

¹³ ראו למשל הנחיות נציבות המידע הבריטית (ICO) בנושא "CCTV Code of Practice" (סעיף 6): http://www.ico.gov.uk/for_organisations/topic_specific_guides/cctv.aspx. להגבלת תחום הכיסוי של הצילום חשיבות גם בשל האפשרות שבעת מתן זכות העיון בצילום מסוים, הפגיעה בפרטיות של צדדים שלישיים מצטמצמת.

- 3.1.2.5.3. יכולות מעקב דינמיות המופעלות על בסיס קול או על בסיס מאפיינים מיוחדים שהוגדרו מראש, כגון תנועה, לבוש או שפת גוף של האובייקטים המצולמים;
- 3.1.2.5.4. צילום תרמי או אינפרא אדום המסוגל לקלוט תמונה בחשיכה או בתנאי תאורה קלושים;
- 3.1.2.5.5. מפתוח ותיוג מתוחכמים של התמונות המוקלטות המאפשרים לבצע בהן חיפוש אוטומטי;
- 3.1.2.6. אין להשתמש במצלמות מעקב לצורך הקלטת קול, אלא לפי הוראות חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979.

3.1.3. יידוע הציבור על הצבת מצלמת מעקב

- 3.1.3.1. האיסור שבסעיף 1 לחוק לפגוע בפרטיותו של אדם ללא הסכמתו, ודרישת השקיפות המוטלת בסעיף 11 לחוק מחייבים ליידע את הציבור על הצבת מצלמת מעקב. **אמצעי הידוע המינימלי הוא הצגת שלטים בסמוך למקום בו המצלמה מותקנת, וכן בכניסה לאזור הכיסוי של המצלמה (אם הכניסה ממוקמת הרחק ממיקומה הפיזי של המצלמה), כדי להתריע על קיום מצלמת מעקב בפני הציבור בטרם כניסתו לאזור המצולם. בבניינים או במתחמים מגודרים רצוי להציב שלט גם על דלת הכניסה לבניין/מתחם. החובה להציב שלטי אזהרה מקבלת משנה חשיבות ותוקף כאשר קשה להבחין בקיומה של המצלמה (בשל מיקומה או צורתה). במקומות כינוס של ילדים, כגון מוסדות חינוך או מתנ"סים, ראוי לפרסם את הצבת המצלמה בדרכים נוספות, ובמידת האפשר גם ליידע באופן אקטיבי את ההורים.**
- 3.1.3.2. **שלט האזהרה חייב להיות קריא וברור, לרבות מבחינת גודלו, ורצוי שיכלול את הפרטים הבאים:**
- 3.1.3.2.1. ציור של מצלמה, או סמל גרפי מקובל אחר המעביר בצורה ברורה את המסר שהאתר מצולם (רצוי לקבוע סימול אחיד);

- 3.1.3.2.2. שמו של הארגון האחראי על הצבת המצלמה¹⁴;
- 3.1.3.2.3. תיאור תמציתי של מטרת הצבת המצלמה, למשל: "בטיחות",
"מניעת עבירות", "בקרת תחבורה";
- 3.1.3.2.4. כתובת אתר האינטרנט, אם קיים, בו מצויה רשימת המצלמות
ומדיניות השימוש בהן (כמפורט בסעיף 3.1.3.3 להלן), או מספר
טלפון וכתובת דוא"ל למענה על שאלות בנוגע לשימוש
במצלמה.
- 3.1.3.3. לקיום דרישת השקיפות לפי סעיף 11 לחוק, ואם אין לכך מניעה חוקית או
חשש לפגיעה ממשית בתכלית הלגיטימית של הצבת המצלמה, רצוי
שהגורם האחראי על התקנת מצלמת המעקב יפרסם גם רשימה מרוכזת
של מקומות התקנת מצלמות מעקב באתר האינטרנט שלו. בנספח ב'
להנחיה מוצגת דוגמא למידת הפירוט שתוצג ברשימה.
- 3.1.4. שמירת הצילומים ומחיקתם
- 3.1.4.1. שמירת הצילומים לאחר שהם אינם נחוצים עוד מהווה הפרה של עקרון
הגבלת המטרה¹⁵ ויוצרת סיכוני אבטחת מידע מיותרים, ומשום כך גם
פוגעת בזכות החוקתית לפרטיות במידה העולה על הנדרש.
- 3.1.4.2. בראש ובראשונה יש לבחון בקפידה האם מטרת התקנת המצלמות בכלל
מחייבת הקלטה של הצילומים, או שמא ניתן להסתפק בצילום חי בלבד.
הקלטה שאינה נחוצה להגשמת המטרה אינה עומדת במבחני המידתיות.
- 3.1.4.3. ככל שקיים צורך להקליט, יש לקבוע את משך התקופה בה יישמרו
ההקלטות. משך שמירת הצילומים יקבע בכל מקרה לגופו לפי מבחני
המידתיות, בהתאם למטרה הספציפית של התקנת המצלמה ולרגישות
המידע הנקלט בעדשתה.
- 3.1.4.4. כדי למנוע תקלות מומלץ לתכנן את מערכת ההקלטה מראש לפי תפיסת
"תכנון לפרטיות" (Privacy By Design) כך שהצילומים המוקלטים
יימחקו אוטומטית לאחר פרק הזמן המוגדר. כדי לחסוך במשאבים אפשר
גם לתכנן את ההקלטה כך ש"תדרוס" צילומים ישנים.

¹⁴ "בעל המאגר" בלשונו של חוק הגנת הפרטיות; ציון זהותו של הארגון בשלט מיותרת כאשר היא ברורה מנסיבות העניין, למשל כשמצלמה מוצבת בתוך חנות או בכניסה למתקן מאובטח.

¹⁵ הקבוע בסעיפים 9(2) ו-8(ב) לחוק, והפרתו היא עבירה על סעיפים 5 ו-31 לחוק.

3.1.5. זכות העיון של המצולם – אופן מתן זכות העיון במידע מוסדר בסעיף 13 לחוק ובתקנות הגנת הפרטיות (תנאים לעיון במידע וסדרי הדין בערעור על סירוב לבקשת עיון), התשמ"א-1981, אולם לעיון בצילומים במצלמות המעקב יש להתייחס למאפיינים ייחודיים:

3.1.5.1. לנוכח אופי המאגר ובשים לב לקשיים הפרקטיים והמשפטיים הכרוכים במימוש זכות עיון באוסף הצילומים, סבור הרשם שבדרך כלל לא יהיה צורך להעניק זכות עיון במאגר הקלטות בו לא בוצע עיבוד של המידע המאפשר אחזור לפי זהות המצולמים, בתנאי שמשך שמירת הצילומים אינו עולה על 30 ימים.

3.1.5.2. אופיו של המידע האגור במאגר מחייב שזיהויו של מבקש העיון בצילומים יעשה גם לפי תמונה;

3.1.5.3. כיוון שעל פי רוב בשלב הראשון, האנשים המצולמים לא יהיו מזוהים ולא ניתן יהיה לערוך בהקלטות חיפוש ממוחשב לפי שם, על הבקשה לעיון במאגר להיות קונקרטיה וספציפית יותר מן הרגיל: ניתן לדרוש ממבקש העיון שיפרט את התאריך ואת השעה המדויקים בה הוא מבקש לעיון והסבר מדוע הוא מבקש לעיין במידע ממועדים אלה;

3.1.5.4. מתן זכות עיון בצילומים לפלוני עשוי לחשוף אותו למידע עודף לעניין זכות העיון שלו ועלול לפגוע בפרטיות של אנשים אחרים. לכן, כאשר בצילום בו מבקש נושא המידע לעיין מופיעים גם אנשים אחרים, יש לנהוג בבקשה במשנה זהירות: אפשרות אחת היא למחוק מהסרט את הדמויות האחרות או לטשטש אותן; אפשרות אחרת המתאימה יותר לצילומים במצלמה שהותקנה באזור בו הציפיה לפרטיות היא פחותה – היא לאפשר למבקש העיון לצפות בהקלטה במתקני מפעיל המצלמה אך להימנע מלמסור לו העתק שלה¹⁶.

3.1.6. אבטחת מידע - סעיף 17 לחוק מטיל אחריות לאבטחת המידע במאגר על בעל מאגר המידע, מנהל מאגר המידע והמחזיק בו. אבטחת מידע מוגדרת בסעיף 7 לחוק כהגנה על שלמות המידע ומניעת חשיפתו העתק או שימוש בו ללא רשות כדין. על

¹⁶ סעיף 2(א) לתקנות העיון מאפשר להעניק את זכות העיון בתדפיס או במצג; לענייננו "תדפיס" קרי – העתק מן ההקלטה. לפי בג"צ 2303/90 פיליפוביץ נ' רשם החברות, פ"ד מו(1) 410, ובג"צ 7256/95 פישלר נ' מפכ"ל המשטרה, פ"ד נ(5) 1 ישנה אמנם עדיפות לקיים את זכות העיון באמצעות מסירת "תדפיס" – אולם במקרה שלפנינו זכותם החוקתית לפרטיות של האנשים האחרים המופיעים בצילום עשויה להטות את הכף לכיוון עיון באמצעות מצג דווקא.

הגורמים האחראים לאבטחת המידע מוטל לנקוט בכל האמצעים הדרושים להשגת רמה נאותה שלה לפי דרישות הדין והרגולציה המעודכנים למועד הרלבנטי¹⁷, כאשר המינימום הנדרש הוא נקיטת אמצעי האבטחה המפורטים בסעיף 3 לתקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים), התשמ"ו-1986. באופן כללי, אבטחת המידע במערכת מצלמות מעקב המופעלת בידי גוף פרטי או ציבורי כאחד, מחייבת:

- 3.1.6.1. קיום הגנה פיזית ולוגית על המערכת¹⁸;
- 3.1.6.2. קביעת נהלים ברורים להקלטת הצילומים, לעיבודם ולהפצתם ולאבטחת המידע בהם;
- 3.1.6.3. קביעת רשימת מורשי גישה, והטלת מגבלות על גישתם למידע¹⁹;
- 3.1.6.4. הקפדה בבחירת העובדים שיהיו בעלי גישה למידע, הדרכה נאותה שלהם בדבר נהלי אבטחת המידע ובדבר חובותיהם לפי הנהלים ולפי החוק, והחתמת העובדים על התחייבות לסודיות וחובותם להימנע ממסירת תוכן הצילומים לגורמים בלתי מוסמכים;
- 3.1.6.5. על מפעיל מערכת המצלמות לנקוט משנה זהירות אם הוא נעזר בשירותי מיקור חוץ²⁰, שכן שימוש בקבלנים אינו מסיר את האחריות ממפעיל מצלמות המעקב לקיום כל החובות החלות עליו מכוח החוק, במיוחד לעניין פעולות רגישות יותר כגון העתקת הצילומים, מחיקתם או עריכתם, אותן עדיף שיבצע מזמין השירות ולא עובדי הקבלן. ביחס לרשות שלטונית

¹⁷ בנוסף על התקנות התקפות, פרסמה רמו"ט ביום 3.6.12, בשיתוף עם מחלקת יעוץ וחקיקה במשרד המשפטים, טיוטת תקנות מפורטות בעניין אבטחת מידע בגופים ציבוריים ופרטיים כאחד. גם בטרם כניסת התקנות החדשות לתוקף, ניתן להיעזר בהן כדוגמה לפרקטיקה ראויה. ראו:

<http://www.justice.gov.il/NR/rdonlyres/C155FC71-80CD-45E7-B7AE-B40B1289D4CE/35988/dataprotectionpaper2.pdf>

¹⁸ במערכות מצלמות רבות יש אפשרות גישה מרחוק אל המחשב המכיל את המידע המצולם, על גבי רשת האינטרנט. במערכות אלה סיכוני אבטחה הנובעים מקישוריות לאינטרנט. יש לתת את הדעת לסיכונים אלה בעת שמירה של המידע.

¹⁹ ההרשאה לצפייה בצילומי המצלמה ולהקלטתם תהיה רק על בסיס צורך לדעת, ורק במידה הנדרשת; רשימת הרשאות הגישה צריכה להיות מפורטת ומדויקת בשים לב לסוגים השונים של הפעולות שניתן לבצע במערכת מצלמות המעקב ובצילומם הנאגרים בה, למשל: רשות לראות את הצילום בזמן אמת; צפייה בצילומים המוקלטים; הרשאה להעתיק את ההקלטות; הרשאה לשליטה במערכות הזום והכוונון של המצלמה; יכולת מחיקה או עריכה של הצילומים.

²⁰ ראו הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע, משרד המשפטים "הנחיית רשם מאגרי מידע 2/2011 בנושא שימוש בשירותי מיקור חוץ (outsourcing) לעיבוד מידע אישי" בכתובת:

<http://www.justice.gov.il/MOJHeb/ILITA/Hanchayot/HanchayotDB/HanhayotDB.htm>

במחלקת יעוץ וחקיקה במשרד המשפטים מתבצעת בימים אלה עבודת מטה במטרה לפרסם הנחיית יעוץ משפטי לממשלה בנושא היבטי הפרטיות של מיקור חוץ של עבודות ושירותים מגופים ציבוריים.

הפרטת השימוש באמצעי הפוגע באופן חמור בפרטיות – כדוגמת הפעלת אמצעי מעקב במרחב הציבורי - איננה עניין של מה בכך והשלכותיה על חירויות האדם עשויות להיות עמוקות ונרחבות;

3.1.6.6. קיום מערכת ניטור שתאפשר תיעוד ובקרה של כל ניסיונות הגישה למערכת: מי נחשף למידע, לאיזה סוג של מידע ומתי;

3.1.6.7. לבחון את יישומם של אמצעים משפרי פרטיות (privacy enhancing technologies) לצורך מניעה של שימוש לא ראוי במידע²¹.

3.1.7. הגבלת השימוש במידע - אין לעשות שימוש בצילומים, ובכלל זה העברה, מסירה או גילוי לגורמים שאינם קשורים לארגון מצביב המצלמות או למטרה המקורית של השימוש בצילומים²². קל וחומר, שאסור גם למסור את הצילומים ממצלמת המעקב לפרסום באמצעי התקשורת, אלא במקרים קונקרטיים שבהם יש נימוקים מיוחדים ויוצאי דופן לכך.

3.2. כלי עזר ליישום האמור בהנחיה זו מצוי בנספח ג'.

²¹ בין אמצעים אלה ניתן למנות:

- אמצעים לאנונימיזציה של המידע המצולם (data anonymization);
- אמצעים להצפנה של המידע המצולם (data encryption);
- אמצעים למזעור המידע המצולם (data minimization);
- אמצעים לזיהוי זהותם של משתמשים במידע המצולם (identity systems);
- אמצעים להגבלת השימוש במידע המצולם על ידם (digital rights management);
- אמצעים למעקב וניטור אחר השימוש במידע המצולם.

²² האמור אינו מתייחס למסירת הצילומים לגופים המפעילים סמכויות חקירה, לגורמים אחרים הרשאים לקבל אותם בהתאם להוראות הדין, או למסירת המידע לפי צו שיפוטי.

נספח א' – דוגמא לשימוע בעניין התקנת מצלמת מעקב במרחב הציבורי

חלק א' – פרטים אודות איסוף – מיקום המצלמה

1. המיקום המבוקש להתקנת המצלמה והשטח המכוסה על ידה. עדיף בסימון על גבי מפה.
2. שמו של הארגון האחראי על הצבת המצלמה.
3. סוג מורשי הגישה למידע.
4. מטרת הצבת המצלמה במיקום זה.
5. אתרים רגישים (כגון מוסדות רפואיים או בתי ספר) הנכללים בשטח המכוסה.
6. החלופות שנבדקו להצבת מצלמה.
7. מאפייני המצלמה - סוג המצלמה, יכולות צילום (רזולוציה), תנאי צילום וכד'.
8. שעות פעילות המצלמה.
9. משך שמירת המידע במאגר.

נספח ב' – דוגמא לפרטים שיש למסור אודות הפעלת מצלמת מעקב במסגרת קיום חובת
השקיפות לפי סעיף 11 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981

1. מיקום המצלמה והשטח המכוסה על ידה.
2. הארגון האחראי על הצבתה.
3. תיאור מאפייני המצלמה ויכולותיה; האם הצילומים מוקלטים.
4. מטרת הצבת המצלמה ומטרת שמירת ההקלטות.
5. משך שמירת ההקלטות.
6. שעות הפעלת המצלמה.
7. פרטי הגורם האחראי לצפייה ושמירה של המידע.
8. פרטי מנהל מאגר המידע.
9. פרטי התקשרות לצורך מימוש זכות העיון בהקלטות לפי סעיף 13 לחוק.

**נספח ג' - רשימת בדיקה לקיום הוראות ההנחיה בהתקנת ושימוש במצלמות מעקב
 ובמאגרי הצילומים הנקלטים בהן**

נושא	סעיף בחוק	תיאור המדידה	הערות
קבלת ההחלטה על הצבת מצלמות מעקב	3.1.1.2	עריכת בדיקה מקיפה, ובמקרים המתאימים גם תסקיר מלא, של השלכות השימוש במצלמה על זכויות הציבור, ובמיוחד על הזכות לפרטיות	בבדיקה המקדמית יש להתייחס לנושאים: תכלית השימוש במצלמות המעקב; מידתיות השימוש במצלמות המעקב; בחינת מקרים מיוחדים כגון הצבת מצלמות מעקב במקומות בהם מצויים קטינים; עריכת שימוע ציבורי פומבי במקרים מסוימים (ראו נספח א' להנחיה לעניין זה)
הפעלת מצלמות מעקב: מיקום, כיסוי ופונקציונליות	3.1.2.1	מיקום המצלמות וזווית הצילום במקום ובזווית שיכסו במידת האפשר רק את השטחים הרלבנטיים, ויקלטו באופן המזערי האפשרי את השטח שאיננו רלבנטי למטרת הצבתה של המצלמה	
	3.1.2.2	רצוי להתקין בכל אתר את מספר המצלמות המינימאלי החיוני להשגת המטרה המבוקשת	
	3.1.2.3	יש לצמצם את פעילות המצלמות רק לזמנים בהם הצילום הוא רלבנטי למטרה המבוקשת	
	3.1.2.4	על איכות הצילום להתאים למטרה המבוקשת	
	3.1.2.5	שימוש בפונקציות מיוחדות של מצלמת מעקב, כגון אלה המפורטות להלן, מחייב תשומת לב מיוחדת ויישום קפדני של מידתיות הפגיעה הנובעת מהשימוש בהן	

מספר	תיאור	סעיף בחוק	נושא
	אין להשתמש במצלמות מעקב לצורך הקלטת קול, אלא לפי הוראות חוק האזנת סתר, התשלי"ט-1979	3.1.2.6	
	יש לידוע את הציבור על הצבת מצלמות מעקב. אמצעי היידוע המינימלי הוא הצגת שלטים בסמוך למקום בו המצלמה מותקנת	3.1.3.1	יידוע הציבור על הצבת מצלמת מעקב
פרטים שרצוי לכלול בשלט: ציור של מצלמה, או סמל גרפי מקובל אחר; שם הארגון האחראי על הצבת המצלמה; תיאור תמציתי של מטרת הצבת המצלמה; אם קיים, כתובת אתר האינטרנט בו מצויה רשימת המצלמות ומדיניות השימוש בהן, או מספר טלפון וכתובת דוא"ל למענה על שאלות בנוגע לשימוש במצלמה.	שלט האזהרה חייב להיות קריא וברור, לרבות מבחינת גודלו	3.1.3.2	
בנספח בי להנחיה מוצגת דוגמא למידת הפירוט שתוצג ברשימה	רצוי שהגורם האחראי על התקנת מצלמת המעקב יפרסם גם רשימה מרוכזת של מקומות התקנת מצלמות מעקב באתר האינטרנט שלו (אם אין לכך מניעה חוקית או חשש לפגיעה ממשית בתכלית הלגיטימית של הצבת המצלמה)	3.1.3.3	
	יש לבחון בקפידה האם מטרת התקנת המצלמות בכלל מחייבת הקלטה של הצילומים, או שמא ניתן להסתפק בצילום חי בלבד	3.1.4.2	שמירת הצילומים ומחיקתם
משך שמירת הצילומים יקבע	ככל שקיים צורך להקליט, יש לקבוע את	3.1.4.3	

נושא	סעיף מהותית	תוכן	הערות
		משך התקופה בה יישמרו ההקלטות	בכל מקרה בנפרד לפי מבחני המידתיות, בהתאם למטרה הספציפית של התקנת המצלמה ולרגישות המידע הנקלט בעדשתה
	3.1.4.4	מומלץ לתכנן את מערכת ההקלטה מראש לפי תפיסת "תכנון פרטיות" (Privacy By Design) כך שהצילומים המוקלטים יימחקו אוטומטית לאחר פרק הזמן המוגדר	
זכות העיון של המצולם	3.1.5.2	בעת מימוש זכות העיון זיהויו של מבקש העיון בצילומים יעשה גם לפי תמונה	
	3.1.5.3	על הבקשה לעיון במאגר להיות קונקרטיה וספציפית יותר מן הרגיל	
	3.1.5.4	כאשר בצילום בו מבקש נושא המידע לעיין מופיעים גם אנשים אחרים, יש לנהוג בבקשה במשנה זהירות	
אבטחת מידע	3.1.6.1	קיום הגנה פיזית ולוגית על מערכת מצלמות המעקב	
	3.1.6.2	קביעת נהלים ברורים להקלטת הצילומים, לעיבודם ולהפצתם ולאבטחת המידע בהם	
	3.1.6.3	קביעת רשימת מורשי גישה, והטלת מגבלות על גישתם למידע	
	3.1.6.4	הקפדה בבחירת העובדים שיהיו בעלי גישה למידע, הדרכה נאותה שלהם בדבר נהלי אבטחת המידע ובדבר חובותיהם לפי הנהלים ולפי החוק, והחתמת העובדים על התחייבות לסודיות ולהימנע	

נושא	סעיף בהנחיה	תוכן
		ממסירת תוכן הצילומים לגורמים בלתי מוסמכים
	3.1.6.5	יש לנקוט משנה זהירות בשירותי מיקור חוץ, שכן שימוש בקבלנים אינו מסיר את האחריות ממפעיל מצלמות המעקב לקיום כל החובות החלות עליו מכוח החוק, במיוחד לעניין פעולות רגישות יותר כגון העתקת הצילומים, מחיקתם או עריכתם אותן עדיף שיבצע מזמין השירות ולא עובדי הקבלן
	3.1.6.6	קיום מערכת ניטור שתאפשר תיעוד ובקרה של כל ניסיונות הגישה למערכת: מי נחשף למידע, לאיזה סוג של מידע ומתי
	3.1.6.7	לבחון את יישומם של אמצעים משפרי פרטיות (privacy enhancing technologies) לצורך מניעה של שימוש לא ראוי במידע
הגבלת השימוש במידע	3.1.7	אין להעביר את הצילומים, למסור או לגלות אותם לגורמים שאינם קשורים לארגון זרים או למטרה זרה

מידע לגבי ההנחיה

1. מס' ההנחיה: 4/2012
2. נושא ההנחיה: שימוש במצלמות מעקב ובמאגרי הצילומים הנקלטים בהן
3. תאריך פרסום: 21/10/2012
4. בתוקף מתאריך: 21/10/2012
5. חוקים שאוזכרו:
  - א. חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו
  - ב. חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981
  - ג. חוק האזנות סתר, התשל"ז-1977
  - ד. תקנות הגנת הפרטיות (תנאים לעיון במידע וסדרי הדין בערעור על סירוב לבקשת עיון), התשמ"א-1981
  - ה. תקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים), התשמ"ו-1986
  - ו. חוק העבירות המינהליות, השתמ"ו – 1985, ותקנות העבירות המינהליות (קנס מינהלי – הגנת הפרטיות), תשס"ד – 2004
  - ז. טיוטת תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע)
6. פסקי דין שאוזכרו:
  - א. בג"צ 2303/90 פיליפוביץ נ' רשם החברות, פ"ד מו(1) 410
  - ב. בג"צ 7256/95 פישלר נ' מפכ"ל המשטרה, פ"ד נ(5) 1
  - ג. דב"ע 97 / 70-4 אוניברסיטת תל אביב – ההסתדרות הכללית החדשה, פד"ע ל' 385, 411
  - ד. בג"צ 8070/98 האגודה לזכויות האזרח נ' משרד הפנים ואח', פ"ד נח(4) 842
  - ה. ע"ע 90/08 איסקוב נ' מדינת ישראל – הממונה על חוק עבודת נשים, (פורסם בבנו, 8.2.2011).
7. מאמרים שאוזכרו:
  - א. מ. בירנהק, "שליטה והסכמה: הבסיס העיוני של הזכות לפרטיות", משפט וממשל יא תשס"ח 9, 57
  - ב. אפרת וקסמן, דנה בלאנדר, דגמים של שיתוף אזרחים, המכון הישראלי לדמוקרטיה, 2002, עמ' 45-54
8. הנחיות היועץ המשפטי לממשלה שאוזכרו: אין.
9. הנחיות רשם מאגרי מידע שאוזכרו: הנחיות רשם מאגרי מידע 2/2011 בנושא שימוש בשירותי מיקור חוץ (outsourcing) לעיבוד מידע אישי
10. מילות מפתח: אבטחת מידע, גילוי נאות, הסכמה מדעת, הסכמה מכללא, זכות עיון, מאגר מידע, מידע רגיש, מצלמות מעקב, שקיפות, CCTV.
11. עדכונים

גרסה	פרטים	תאריך

